

KLÍČ

LEKCE 1

A. MLUVNICE

I. ADJEKTIVA -OVSKÝ

- Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 - Kunderův – kunderovský, Kunderových, kunderovským, b) Svěrákův – svěrákovský, svěrákovského, Svěrákovy, c) Formanův – formanovský, formanovský, Formanovým, d) Kafkův – kafkovský, Kafkových, kafkovské, e) Mikulášův – mikulášský, mikulášské, Mikulášově, f) Havlův – havlovský, havlovské, Havlova, g) Smetanův – smetanovský, Smetanově, smetanovské, h) Masarykův – masarykovský, masarykovském, Masarykova, i) Hrabalův – hrabalovský, hrabalovské, Hrabalův, j) Seifertův – seifertovský, seifertovských, Seifertovou
- Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*

sesterský: sesterské město, sesterská společnost, sesterské pouto, sesterská firma
mateřský: mateřská dovolená, mateřská rada, mateřský jazyk, mateřská láska
manželský: manželská postel, manželské lože, manželská poradna, manželská dvojice, manželský pár
lékařský: lékařská prohlídka, lékařský předpis, lékařská péče
prezidentský: prezidentské apartmá, prezidentské volby, prezidentské křeslo, prezidentská kampaň
dětský: dětský domov, dětský pokoj, dětské hřiště, dětské chování, dětská postel
studentský: studentský spolek, S/studentská pečť, studentský průkaz
- Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*

Např. a) učitelský zápisník = zápisník vhodný pro učitele X zápisník učitele = zápisník jednoho konkrétního učitele, např. Nejvíce učitelských zápisníků se prodá v srpnu a září. Našel jsem zápisník (našeho třídního) učitele. b) ředitelské křeslo = ředitelské místo (pozice) X ředitelovo křeslo = židle patřící konkrétnímu řediteli, např. Už několik let pomýšlí na ředitelské křeslo. Prázdné ředitelovo křeslo stálo u okna, ředitel nikde. c) sesterský vztah = vztah mezi sestrami obecně X sestřin vztah = vztah jedné konkrétní sestry, např. Edita se snažila komplikovaný sesterský vztah napravit, ale bohužel bez úspěchu. Silný sestřin vztah k rodnému domu mě překvapil. d) žákovská knížka = dokument pro zaznamenávání průběžných výsledků žáků X žákova knížka = kniha patřící jednomu žákovi, např. Papírové žákovské knížky nahradily žákovské knížky elektronické. Žákova knížka zůstala opuštěně ležet

na učitelově stole. e) učňovská zkouška = závěrečná zkouška učňů X učňova zkouška = zkouška, kterou vykonává konkrétní učeň, např. Závěrečné učňovské zkoušky oboru opravář zemědělských strojů probíhají podle jednotného zadání. Učňova zkouška dopadla na výbornou. f) spisovatelský vzor = idol–spisovatel X spisovatelův vzor = vzor (idol) konkrétního spisovatele, např. Jeho spisovatelským vzorem je Milan Kundera. Spisovatelovým vzorem byl neutuchajícím optimismem / pro neutuchající optimismus jeho otec. e) cimrmanovská divadelní hra = hra s poetikou Žižkovského divadla Jára Cimrmana X Cimrmanova divadelní hra = hra, kterou napsala fiktivní postava univerzálního českého génia Jára Cimrmana, např. Nový literární talent napsal humornou povídku v duchu cimrmanovských divadelních her. Text Cimrmanovy divadelní hry se nedochoval.

II. KDY GENITIV A KDY POSESIVNÍ/PŘIVLASTŇOVACÍ ADJEKTIVUM

1. a) a) X, b) Honzův syn, c) X, d) X, e) X, f) X, g) babiččina volba, h) X
b) a) X, b) X, c) X, d) Mariina nového přítele, e) X, f) Janiččinu narozeninovou oslavu, g) Olžina manželka, h) X

III. POJMENOVÁNÍ RODINY

1. a) Škodovými, b) Dolenští, Dolenských, c) Hrdličkovým, Hrdličkům, d) Hořejší, Hořejších, e) Čechových, Čechů, f) Mádlových, Mádlů g) Hotovými, h) Brabcovy, i) Pánkovým, Pánkům

IV. SLOVESNÉ VAZBY

1. a) přemýšlet, b) poukázal / poukázala / poukazuje / poukázali / poukazují, c) věnovat se, d) diskutována/diskutovat, e) polemizovat
2. a) kvůli letošním povodním / při letošních povodních / v důsledku/vinou letošních povodní, b) v suverénní špičkové sportovce, c) z cílených lží, d) o vašich dobrých úmyslech, e) pod širým nebem, f) takovým podezřením

V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) a) tedy/tudíž/proto, abych, b) když/kdykoli(v)/pokud/zatímco (méně pravděpodobné: jakmile), c) dokud/pokud (spíše nepravděpodobné: když), d) Potom/Poté, co / Od té doby, co/kdy, e) Jakmile/Když, f) přestože/i když/ačkoli(v)/protože, a/i (pozor na interpunkci: nelze ba/dokonce)
b) a) Jakmile/Když/Protože/Jelikož, b) ke kterým (v případě předložky „ke“ bez -e: k nimž), c) Nejenže, dokonce/ba (i), d) Pokud/Jestliže/Jestli, protože/neboť/jelikož (knižní: neb), takže/(a) tak/(a) tedy/(a) proto /a, e) jejíž, f) dokonce/ba (i), g) Kdybychom, ale
c) Kdybychom ji nechali esej opsat, dostali bychom od paní učitelky nejen vynadáno, ale určitě taky/é důtku a nakonec bychom se všichni potkali s našimi/rodiči na koberečku. BÝT NA KOBEREČKU = na pohovoru u paní ředitelky/pana ředitele
d) lacláče, pančelka

LEKCE 1

2. a) a) dokonce i, b) že, c) totiž, d) jako, e) takže, f) ani, g) čili, h) ani, i) takže, j) takže
b) a) že (že ani), b) ani (dokonce ani), c) takže, d) dokonce, e) čili, f) jako, g) takže, dokonce, h) totiž
3. a) totiž, b) čili, c) dokonce i, d) takže, e) Ani, f) Jako, g) totiž, h) takže, i) jako
4. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) nebo, b) že, neboť/neb, c) když, d) totiž

VŠIMNĚTE SI – PSANÍ VELKÝCH A MALÝCH PÍSMEN

1. a) Ministerstvo obrany České republiky, b) náměstí Bratří Synků, c) ulice Na Příkopě, d) nábřeží Kapitána Jaroše, e) Kostelec nad Černými lesy, f) Kutná Hora, g) Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, h) chrám Matky Boží před Týnem, i) Nové Město na Moravě, j) Václavské náměstí
2. a) a) Letenská pláň, b) náměstí Republiky, c) ulice Politických vězňů, d) Dvořákovo nábřeží, e) ulice U Obecního domu, f) Národní třída, g) ulice Milady Horákové, h) ulice K Starému Bubenči, i) ulice Bořivojova, j) ulice Československého exilu, k) sady Svatopluka Čecha

B. ZOPAKUJTE SI

I. POSESIVNÍ ADJEKTIVA

1. a) To je Jakubův spolužák. To jsou Jakubovi spolužáci. Učitelka napomenula všechny Jakubovy spolužáky. b) To je Anežčino hezké triko. To jsou Anežčina hezká trika. Kalhoty se hodí ke všem Anežčiny hezkým trikům. c) To je Zdeňkova uklizená zahrada. To jsou Zdeňkovy uklizené zahrady. Bavili se o obou Zdeňkových uklizených zahradách. d) To je Olžin první student. To jsou Olžini první studenti. Setkali se s Olžinými prvními studenty, kteří přišli na setkání. e) To je Juliin čokoládový bonbon. To jsou Juliiny čokoládové bonbony. Tatínek si schovává koňak před Juliinými čokoládovými bonbony. f) To je Věřina nevhodná poznámka. To jsou Věřiny nevhodné poznámky. Odešla kvůli Věřiným nevhodným poznámkám, které každý slyšel. g) To je kolegovy dítě. To jsou kolegovy děti. Pomohu kolegovým dětem, protože je mám rád.
2. a) sestřiččin manžel, tatínkův známý, sestřiččina manželka a tatínkova známého, b) Jaruščin dům, Jaruščině/u domě/u, c) ministryvy projevy, ministrových projevech, d) snašin přítel, snašina přítel, e) Petrův sešit, Petrovým sešitem, f) socha Jana Husa, Karlova univerzita, nedaleko sochy Jana Husa, budovy Karlovy univerzity, g) Olžina oslava, Olžiny oslavy, h) Zdenini přátelé, Zdeniny přátelé, i) prezidentovi přívrženci, Masarykovo nádraží, prezidentovi přívrženci, na Masarykově nádraží, j) Juliin čokoládový bonbon, Juliiným čokoládovým bonbonem, k) Ninin holub, Ninina kočka, Ninino tele, Ninini křečci, Čí je holub? Ninin, Čí je kočka? Ninina, Čí je tele? Ninino, Čí jsou křečci? Ninini

II. (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

1. Když byl Karel malý, nechtěl být doma sám, protože se v bytě bál. Když jsou děti zdravé, tak zlobí, zlobily a vždycky budou zlobit. Žije v přepychu. Už jste si obstarali turistická víza? Co jsi na těch kurzech českého jazyka dělal, když neumíš ani jedno vyjmenované slovo! Plynaři z blízké plynárny nám namontovali nový plynoměr. Užívám sirup proti kašli. Pan docent Milan Hrdlička se málokdy mylí, je téměř neomylný. Obvyčejně se s ním nenudíme, dokonce se často smíchy popadáme za břicho.
2. Narodila se bílá kobyłka. Víš, co znamená, když někdo řekne obrat *drž se, ševče, svého kopyta*. Kdo bude plýtvat vodou, zaplatí všechny účty sám. Ty syčáku, cos to udělal? Jakou víru vyznáváte vy? Dárek jsem si dal do vitríny. Víím, že tento neobvyklý postup vede k výborným výsledkům. Odjeli na výlet. Ten obraz tu visí léta. Ozýval se pravidelně každý týden. Brzy, brzičko se vrátím. Vedení zvýšilo požadavky na zaměstnance. Tatarský biftek je ze syrového masa. Obvinil ho ze zločinu.
3. a) Kdyby byl Bavorov, co jsou Vodňany, dal bych ti hubičku na obě strany. Ale že je za vodou, za vodičkou studenou, nedám ti, má milá, ani jedinou.
b) a) Jednou vyhrál a nějak mu narostl hřebínek. b) Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. c) Veselá mysl – půl zdraví. d) Moc si tady nevyskakuj! e) Sejde z očí, sejde z mysli. f) Na každou svini se vaří voda. g) Byl nenasytný, plus se často chlubí cizím peřím. Já jsem si ale jistý, že na něj jednou dojde. Boží mlýny melou sice pomalu, ale jistě.

C. CO UŽ UMÍME

MINULÝ ČAS

1. a) vesnice se sešla, b) Ani jsem se nedotkl/a / nedotknul/a, c) vyrostly, d) šlápl/šlápnul, e) hřála, f) asi jste odbočil, g) objala/obejmula, h) vzpomněl/vzpomenul sis, i) vykřikly/vykřiknuly, j) kdy ses rozesmál

DEKLINACE

2. a) penězích, svými penězi, peněz, b) koním, krávám/kravám a jiným zvířatům, c) prvotřídních českých kuchařů, d) chodnicích, e) posledních výsledcích, f) jablek, kuřecího, vajec, g) rodiči, dní/dnů, týdnů, h) našich dialogích, i) much, komárů a létající havěti

ZÁJMENA

3. a) ni, b) je, c) Jeho, d) něm, e) jim, f) Jim, g) Je

IMPERATIV

4. a) Odejdi. b) Nezapomeňte. c) Odpovězte. d) Neodcházejte. e) Nesnězme. f) Pospěšme si. g) Nevystupujte. h) Nedotýkejte se. i) Buďte připraveni. j) Připomeňme si. k) Zabydlete se. l) Vyspěme se. m) Nejezdi. n) Nevycházejme. o) Vezmi si.

LEKCE 2

DEKLINACE, KONJUGACE

5. a) Žáci rádi četli Goethovy romány. b) Politik byl dotčen novinářovou nevhodnou otázkou. c) V dceřině aktovce jsem našel/našla svačinu z minulého týdne. d) Redaktor mluvil s velitelem vojáků / s velitelovými vojáky. e) Šaty byly v babiččině skříni.

PREPOZICE

6. a) a) o, b) na, c) o, d) V, na, do, do, e) Na, f) na, g) proti, h) podle/dle, i) po, s, j) po, do, k) na, do
b) a) za, b) Na, c) podle, v/na, s, d) o, o, e) v, f) na, g) nad, h) nad, i) ke, j) ve
c) a) po, b) proti, c) o, d) do, e) nad, f) X, za/během, na, g) na, h) o, j) o, j) k
d) a) Z, na, na, b) v, v, s (pozor, nikoli z), c) v, d) na, po, e) kvůli, do, od, skrz, f) k, X, na, vzhledem k, g) ve, na, h) v, k, X, i) na, na, j) ve, X

LEKCE 2

A. MLUVNICE

I. VÝRAZY SLOŽENÉ Z ČÍSLIC (např. 10procentní, 8letý)

1. a) 12voltový, 12V, b) 5procentní, 5%, c) 20 procent, 20 %, d) 20stupňový, 20°, e) 477 metrů nad mořem, 477 m nad mořem, 477 m n. m., f) 2plotýnkový, g) 4fázové, h) 10násobek
2. a) a) osmimetrovým, b) sedmisetkorunové, c) čtrnáctikarátového, d) dvanáctistupňové, e) dvacetiprocentní, f) stopadesátkrát, g) devítivoltovou

II. DRUHOVÉ A SOUBOROVÉ ČÍSLOVKY

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) Kolikeré víno...? Trojí: suché bílé, suché červené a polosuché bílé. b) Kolikerou pizzu...? Jen dvojí, a to Margheritu a Quattro Formaggi. c) Kolikerou zmrzlinu...? Paterou: pistáciovou, mandlovou, mangovou, citronovou a punčovou. d) Kolikerý sýr...? Nejméně dvanáctý, ale všechny druhy si už nevybavím. e) Kolikerou čokoládu...? Jen dvojí, totiž kvalitní vysokoprocentní hořkou čokoládu a bio fairtrade bílou čokoládu. f) Kolikeré léky musíš brát? Trojí, na vysoký tlak, na vysoký cholesterol a teď jsem dostal nějaký lék na štítnou žlázu. g) Kolikeré šaty sis brala na dovolenou? Jen dvojí, plážové a večerní, ale celkem jsem si brala asi desatero šatů, v létě se člověk hodně potí. h) Kolikeré občanství máš? Dvojí, české a švýcarské.
2. a) a) dvojí, b) trojí, c) troje, d) čtveré, e) čtvery, f) pateré, g) šestery
3. a) N – dvoje, G – dvojích, D – dvojím, A – dvoje, L – dvojích, I – dvojími; N – čtvery, G – čtverých, D – čtverým, A – čtvery, L – čtverých, I – čtverými
b) dvoje legíny, troje pastelky, využití trojích nůžek, ke trojím princeznovským šatičkám, bez paterých sušenek, o ... dvojích narozeninách, paterým stejným ponožkám, čtverým sněhulím a dvojím ... rukavicím
c) v nominativu a v akuzativu

d) a) dvojích, b) čtveré, c) paterém, d) tisíceré, e) trojí, f) paterými, g) dvojím, h) trojího, i) dvojímu

III. ČÍSLOVKY A OZNAČENÍ SKUPINY/NĚČEHO ČÍSLEM – SKLOŇOVÁNÍ JAKO SUBSTANTIVUM

- a) sto trojky, b) trojicích, c) šestnáctka, d) pětka, e) trojce, f) dvacet šestka, šestadvacítka, g) čtveřici
- Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) devadesátkou, b) šestce, c) třicítce, d) pěticích (= skupiny) / pětce (= část města označená číslem 5, např. Praha 5), e) tisícovek, f) dvojic, g) dvacet dvojkou, dvaadvacátkou

VŠIMNĚTE SI

- a) paterem/patero, b) sedmeru/sedmero, c) Devatero, d) osmero, e) šestero, f) čtrnáctero

IV. SLOVESNÉ VAZBY

- a) má proti nim / k nim / vůči nim averzi, b) X, c) X, d) Vlastním domem ručil za hypotéku, e) z toho podvodu, f) na tu nesrovnalost, g) X, h) o jeho zdravém rozumu

V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

- Toto jsou modelová řešení, další varianty zkonzultujte s učitelem.*
a) ale / avšak / jenže, b) (a) proto / (a) tak / takže, c) ani – ani, d) Vždyť / Přece, e) přesto, f) aby, g) ale / avšak odmítla jsem to, protože / neboť / neb, h) aby, nýbrž / ale / avšak, i) dokonce (i), j) buď – nebo, k) totiž
- a) že, b) když, c) což, d) kde, e) poněvadž, f) Jestli, g) i když, h) kdy/že, i) tak (méně obvyklé: i když), j) poněvadž
- b)** Rád bych si dal tu tvoji buchtu, jelikož, poněvadž mám hlad / mám totiž hlad. On se mi neozývá, jelikož, poněvadž potřebuje čas / potřebuje totiž čas. Bude potrestaný, jelikož, poněvadž udělal takovou hloupost / udělal totiž takovou hloupost.

B. ZOPAKUJTE SI

I. DEKLINACE ZÁKLADNÍCH / ŘADOVÝCH ČÍSLOVEK

- a) hodně zvláštních věcí, b) mnoha objednanými, c) dva tisíce kilometrů, třicáté narozeniny, d) dvěma nakladatelstvími, e) první dny, f) čtyři chlebičky, trochou soli, g) sedm, kolem patnácti zájemců, h) dvě
- a) osm, dvacet pět / pětadvacet, prvním patře, b) v osmnácti, v mnoha evropských zemích, c) jedné naší vedoucí, d) do sedmi hodin (nikoli do sedmé hodiny – není za číslicí tečka), třinácti třiceti, e) před třináctou hodinou, několik skvělých novinek, ve třináct hodin, f) bez vás dvou, ve třech, g) sedmnácti dětí, jednu minutu, s kolika lidmi, h) čtrnáctého druhý

II. PLURALIA TANTUM

- a)** N Velikonoce, Vánoce, G Velikonoc, Vánoc, D Velikonocům, Vánocům, A Velikonoce, Vánoce, V Velikonoce, Vánoce, L o Velikonocích, Vánocích, I Velikonocemi/Velikonoci, Vánoce/Vánoci

b) a) Velikonoce, b) Velikonocích, c) Velikonocemi / Velikonoci, d) Velikonoc, e) Velikonocům, f) Velikonoce, g) Velikonocích, h) Velikonoc, i) Velikonocemi/Velikonoci, j) letošních Velikonocích

c) a) Vánoce, b) Vánocích, c) Vánoce/Vánoci, d) Vánoc, e) Vánocům, f) Vánoce, g) Vánocích, h) Vánoc, i) Vánoce/Vánoci, j) letošních Vánocích
- a)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
Dioptrické brýle, náramkové hodinky, čerstvé ranní noviny, dámské bavlněné punčocháče, silonové punčochy, pracovní kalhoty, venkovní dveře, nástěnné nádražní hodiny, babiččiny oslavené sté narozeniny, květované šaty, svalnatá mužná záda

b) a) Děti mi rozsedly moje oblíbené dioptrické brýle. b) Sluší jí nové náramkové hodinky. c) Informaci četl v čerstvých ranních novinách. d) Specializují se na prodej dámských bavlněných punčocháčů. e) Moje dcery si k silonovým punčochám odmítaly vzít tyhle boty. f) Všichni naši pracovníci nosí na stavbě pracovní kalhoty. g) Všiml si jejich venkovních dveří a moc se mu líbily. h) Pane, údaje o čase/u jsou vidět na těch nástěnných nádražních hodinách. i) Čtyři členové naší rodiny odpočívali po babiččiných stých oslavených narozeninách. j) Ty květované šaty oběma dívkám moc slušely. l) Malířka detailně zachytila jeho svalnatá mužná záda.
- a) troje špagety, pět boloňských omáček a dvacet pět / pětadvacet chlebičků, b) patery značkové legíny a čtyři sportovní topy, c) jeden klavír, troje bubny, dvě elektrické kytary, dvoje housle, d) dvoje Vánoce a čtvery Velikonoce, e) dvoje kraťasy, troje plavky, čtvery trička a jedny sandály, šestery šaty a tři detektivky, f) patery kleště, dvoje nůžky, dva francouzské klíče a osm šroubováků, g) šest balíků papíru, dvě sešivačky a třicet pět / pětatřicet zvýrazňovačů, 20 neperlivých vod

III. SHODA PODMĚTU S PŘÍSUDKEM

- a) Jsou pohřešována dvě mladá děvčata. b) Byli tam tři lidé. c) V tom druhém příkladě je mnoho chyb. d) Dvě kila oříšků byla ve slevě. e) V čekárně byly všechny objednané klientky. f) Kniha byla vydána několika nakladatelstvími. g) Deset případů dopadlo dobře. h) Jsme tady všichni.
- a) nepřiletělo, b) stávkovalo, c) jedlo, d) umřel, e) vyvolala, f) snědli, g) dorazili, měli, h) Přišly, i) se rozbila, j) zaujalo
- Vyletěla holubička**
Vyletěla holubička ze skály, ze skály,
probudila a modré oči ze spaní,
kdyby byly modré oči nespaly,

byly by tu holubičku dostaly,
 Nebyla to holubička byl to pták,
 když mě nechceš, má panenka, nechej tak.

C. CO UŽ UMÍME

KONDIČNÁL PŘÍTOMNÝ

1. a) Vzpomněl by sis na ten příklad? b) Paní Jandová, zahrála byste nám na piano?
 c) Lidé by se vraceli domů. d) Nepletl by ses náhodou? e) Petře a Jaroslave, pomohli byste jim? f) Zvykl by sis. g) Snědli bychom to. h) Mýlil by ses, kdybys toto říkal.

DEKLINACE

2. a) dvěma rajčaty, b) Janiny příbuzné, c) dialogích, d) Benešova do Berouna, e) velkými oky, f) kecy, g) Francouze, Italy, Angličany, Slovince, h) bylinek, i) v krásných jihočeských rybnících

PRAVOPIS, IÍ A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

3. a) a) Co jsem ve výchově synů udělala špatně? b) Moji milí chlupci po večeři položili talíře a sklenice na myčku a v klidu odešli do obýváku vyvalit se k televizi. c) Myslím, že tyhle složité výrazy nikdy nevyslovím správně. d) Když tihle vtipálci vidí příležitost ke klukovině, nerozmýšlejí se moc dlouho, a hlavně vůbec nepřemýšlejí o následcích. e) Když jsme jeli z dovolené domů, zpívali jsme melodie, které jsme slyšeli každý den v rádiu v hotelu. f) Jak nazýváme následující věty? Pýcha předchází pád. Pozdě bycha honiti. Rychle nabyl rychle pozbyl. g) Znáš tuto písničku? Vyletěla holubička ze skály, probudila modré oči ze spaní.

b) Vysvětlí mi, co znamená, že některé lidi pálí dobré bydlo. Mlín měl zachovalé mlýnské kolo, ale mlít už nemohl. Uviděl vysoko ve skalách ptačí hnízdo. Hodiny odbily půlnoc. Květiny pomalu usychaly. Mile nás uvítal. Vzala deku, aby jí nebyla zima. Vyplivni už tu žvýkačku. My tady u nás doma jíme zásadně vidličkou a nožem, ne rukama, tak si prosím vezmi příbor. Bojím se myší. Zbylo jídlo od oběda. Posypal cestu pískem. Pozvi ho, je to zajímavý člověk, rád se s ním seznámím. Tyhle jazykolamy se prý učíme z důvodu lepší výslovnosti. To není obyčejný orchestr, hrají tam housle, violy, piana, flétny i harfy. Neumí zacházet se slovy ani s penězi.

ZÁPORNÝ IMPERATIV

4. a) Raději ven nechod! b) Raději z vlaku nevystupujte! c) Raději nekupuj dvě mléka a máslo! d) Raději nepřejížděme most! e) Raději se nevracej! f) Raději se neprocházejme!

MĚ/MNĚ

5. a) a) u mě, b) ke mně, c) mně, d) mě, e) pro mě za mě, f) při mně, g) mně
b) a) nesměli, b) změřil, c) vzpomněly si, d) osmělil se, e) usměje se, f) nerozuměl, g) nezapomněla

LEKCE 3

PLURÁL

6. a) Kuchaři připravili předkrmy, polévky a kuřata s brambory. b) Ti sympatičtí učitelé se přestěhovali na vesnice. c) Všichni děti rády jedí sladké. d) Ti lidé/lidi jsou moc přátelští. e) Turisté se bojí klíšťat. f) Přijeli k nám moc milí Američané. g) Babičky se chlubily svými hezkými vnoučaty.

POSESIVNÍ ADJEKTIVA

7. a) Klářiny výsledky, b) bratrovy knihy, c) Hanákovy, d) čtenářovi oblíbení hrdinové, e) Juliini rodiče, f) Leniččin svetr, g) Milošovými vlastnostmi, h) všem tetiným hostům/hostům, i) Jaroslavovu/ě výročí, j) prezidentovu návrhu

PREPOZICE

8. a) a) nad, b) proti, na, c) z, se, d) po, e) o, na, o, f) díky, g) s, za, proti, h) od, i) po, j) na
b) a) ve, b) Ke, c) po, d) nad, e) Podle, za, f) na, g) na, o, h) ve, i) po, j) na

LEKCE 3

A. MLUVNICE

I. PŘECHYLOVÁNÍ

1. a) lenoch, b) host, c) ducha, d) roštěnce, e) ručník, f) palici
2. a) a) cítá, b) nemešla, c) hloupá / hloupý / hloupej, d) držgrešle, e) tchyni, f) Christie (zvyk, přestože se -ová k ženským příjmením může přidávat / dříve striktně přidávalo)
b) a) Teta tvrdí, že dnešní děvčata jsou nemešla, že by jen seděla u počítače. b) Hele, dávej pozor, ty holka hloupá! Sakra, ty jsi ale pako. c) Její dcery jsou teda ale držgrešle, nechaly by si vrtat koleno, jen aby nedostaly míň než ostatní. d) Máš stále rád svého tchána, když se z něj vyklubala liška mazaná? e) Pan zástupce je nejen vynikající expert a milý člověk, ale prý je dobrý kuchař a stará se dobře o domácnost.

VŠIMNĚTE SI

1. a) studentstva, b) posluchačstvo, c) čtenářstvem, d) ptactvo, e) lidstva, f) měšťanstvu

II. SINGULARIA TANTUM A MOŽNÝ PLURÁL

1. a) železa: s železy/želízky, b) minerálka: doporučujeme minerálku, druh minerálky, c) minerálky: řadu minerálek (značek), d) cibule (sg.): cibuli, e) volby: voleb, f) fazole (pl.): fazole, g) soli (pl.), h) starost/starosti, i) zlato (sg.), j) zlata (pl.), k) voda (sg.): hodně vody, l) vody (pl.): vod, m) listí

III. SLOVESNÉ PREFIXY

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) a) přehlédnout, b) přeběhnout, c) přepracovat, d) převychovat (předělat)
b) a) obměkčit, b) obhlédnout/okouknout, c) okoukat, d) okradla / ošídila

IV. SLOVESNÉ VAZBY

1. a) vašich odpovědí, b) mezi různými protestními akcemi / kvůli různým protestním akcím / pro různé protestní akce, c) panu vrátnému, d) mezi námi dvěma

a těmito čtyřmi zdmi, e) v/na zázraky, f) v dalším postupu, g) na cigaretách a kávě, h) ředitelovy návrhy / o ředitelových návrzích

V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. a) ...před místy, jejichž návštěva... b) ...vernisaže, na jejíž organizaci..., c) ...panu doktorovi, jehož pomoc... d) ...kamarádi-sportovci, díky jejichž fotkám... e) ...za třídní, v jejímž kabinetě..., f) ...dezerty, jejichž obsah tuku...
2. a) jejíž → jejichž, b) jejichž → jehož, c) jejichž, d) o jejíž → jejíchž, e) s jejichž, f) jejichž → jejichž, g) jejichž → jejímiž, h) jejíž → jehož, i) jehož → jejichž
3. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 - a) že, b) jejichž, c) Vždy(cyk)/Pokaždé když / Když, a/nebo, d) dokud/protože, e) jejíhož, f) proto/tedy, aby, g) I když/Přestože/Ačkoli(v), a, h) od něhož, i) jehož
 - a) totiž/tedy, b) jejichž, c) kterému/jemuž, d) kdyby, e) že, nebo/či, f) jehož, g) Jakmile/Až (méně pravděpodobně: když/pokud/jestli), že/jak/kam/kdy, h) jako, i) o jejímž, ani – ani
 - c) nespisovné: gympl (kolokviální), týpek, písnot, kecat

B. ZOPAKUJTE SI

I. SLOVESNÉ PREFIXY A IMPERATIV SLOVES POHYBU

1. **JÍT:** 1b (dojít k vraždě / na něčí slova / do cíle), 2e (přijít s pozvánkou na večírek celebrit / o iluze), 3c (vyjít ven / z bytu / nahoru / kopec), 4a (zajít k někomu na káfičko / domů a pak do banky / za garáž a tajně kouřit), 5d (vejít do svého vlastního bytu / všechno (+ se) do batohu), **JET:** 6h (pro babičku na nádraží / z Prahy do francouzského Brestu za 16 hodin / auto před námi), 7f (nepřátelským táborem / kaluží), 8j (vyjet na koni z lesa / kopec), 9i (zajet za tebou do města / zvíře, které vběhlo pod kola auta), 10g (vjet do nepřátelského tábora / do kaluže / si do vlasů), **NĚST:** 11o (donést někomu šálek čaje / někomu informaci), 12m (vznést dotaz / obvinění / (+ se) do oblak), 13l (vynést odpadkový koš P babičce nákup do 2. patra / tajné informace ze štábu), 14n (zanést bratrovi oběd / koryto řeky nečistotami / (vítr) draka příliš daleko / výdaje do účetní knihy), 15k (vnést klid do duše nebo přátelskou atmosféru do společnosti), **LETĚT:** 16t (tmavými mraky / rychle novou gramatiku), 17r (přiletět z Austrálie / se zpožděním), 18q (vylétět do vzduchu / z kůže), 19m (zaletět k jezeru Tahoe / (+ si) o několik set kilometrů), 20p (vletět do bouře)
2. 1a, 2b, 3a, 4a, 5b, 6a, 7b

II. KOMPARACE ADJEKTIV A ADVERBIÍ

1. a) o dražších obhájcích, b) s minilžemi, c) s drastičtějšími věcmi, d) vlhčímu podnebí, e) v hlubším, nebo mělčím rybníku/ce

LEKCE 3

2. a) nejmenší, b) nejbližší, c) nejdéle, d) nejlogičtější, e) nejjednodušších, nejnepřátelštější, f) nejskeptičtější, g) nejměkčích, nejtvrději, h) nejdemokratičtější, i) nejdražší(e), j) nepřátelštější, k) nejdemokratičtější, l) nejrealističtější, m) nejhůř/e, n) nepřátelštější

C. CO UŽ UMÍME

DEKLINACE

1. a) a) hlubokého lesa, b) dobrých známých, c) kterými, d) tito blízcí přátelé, e) nebezpečných vlčích, f) kteří, g) Matějovy chaloupky, h) tato zvířata, i) zákeřná, j) svými přáteli, k) naši sympatičtí hoši, l) všechny vlky, m) všechny zloduchy
b) a) se zády, b) se silnějšími brýlemi, c) kulturních a historických reálií, d) O loňských Vánocích, e) ve svých pamětech, f) k sedmapadesátinám, g) do Krkonoš, h) ve svých žlutých šatech, i) svými novými kalhotami (periferní kontext: jejími)
2. a) a) stojí, b) lezou, hrají si, vyprávějí si, c) baví, d) bojí se, nedávají, e) x, f) x, g) x
b) a) Blízko bude stát... , b) Budou spolu lézt, hrát si na indiány a vyprávět si... , c) Bude je bavit mluvit... , d) Všichni se jich budou bát, ale nebudou to dávat znát, e) Matěj vytáhne... , f) Matěj vykřikne, g) Kluci se nakonec rozhodnou ...

KONDIČNÁL

3. a) a) Nevzpomněli bychom si. b) Jana by plakala. c) Smál by ses? d) Kdybych to našel, tak bych ti to přinesl. e) Jeli byste s námi? f) Rádi by cestovali.
b) CITÁT 1: Chtěl bych žít s hromadou peněz jako chudý člověk.
CITÁT 2: S úsilím, jakým zakrýváme svoje nedostatky, bychom se jich mohli snadno zbavit.
CITÁT 3: Žijte, jako byste měli zítra zemřít. Učte se, jako byste měli navždy žít navždy.
CITÁT 4: Všichni bychom měli začít žít ještě předtím, než budeme příliš staří. (*při komunikaci s Čechy se setkáte s tvarem bysme, ale ten je prozatím hodnocen jako nespisovný*)
CITÁT 5: Možná bychom se měli smířit s tím, co nedokážeme změnit.
CITÁT 6: Život je příliš důležitý, než abychom jej brali vážně.
CITÁT 7: Nedívejte se – mohli byste vidět. Neposlouchejte – mohli byste slyšet. Nepřemýšlejte – mohli byste se něco naučit. Nerozhodujte se – mohli byste se rozhodnout špatně. Nechodte – mohli byste upadnout. Neměňte se – mohli byste se změnit k lepšímu. Nežijte – mohli byste zemřít.
CITÁT 8: Asi bych vás více potěšil... , Dle mého názoru by měl být učitel i nadále, jaký je.
c) například Kdo nic nedělá, nic nezkazí.
d) citát 4 (po zájmenu všichni následuje „bychom“, tedy tvar spojený s 2. os. pl., což se používá v mluvené komunikaci)

ZÁPORNÝ IMPERATIV, ZÁJMENA

4. a) Ne, v tuto chvíli jim to nezakazuj. b) No, přes internet je neshánějme/neshánějte. c) Ne, celou ji nepřekládejte/nepřekládejme. d) Ne, tam si je neberte/neberme.

e) Raději jim to neříkej. f) Pozor, do dvora ho/je neotvírejte/neotvírejte. g) Spíš jí to nenahlašujte/nenahlašujme. h) Ne, hlavně to s nimi neprezentuj/neprezentujte!

PRAVOVIS, BĚ/BJE

5. a) a) o objemu, b) doběhl, c) objednávku, d) objektivně, e) objevila, f) průběh, g) Věnoval, h) neobjevil

MĚ/MNĚ

b) a) příjemně, b) rozumně, mně, c) Nevzpomněl, povědomě, d) mě, dojemně, e) Mně, upřímně, f) pomněnkových, g) Vědomě, mně, mě, h) Nepřipomněli, zapomněla

IÍ A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

c) Bojím se netopýrů. Líbily se mu plyšové hračky. Budu muset jít k doktorovi, protože se mi začal nějak moc viklat zub. Jak je možné, že jsi na housle přišel bez smyčce? To je ale výška, abych teď nedostal závrat! Připravte si papíry, píšeme písemnou práci. Myslím, že jsem zamykala tímhle velkým klíčem. Pytlák šel do lesa s dvěma prázdnými pytli. V české historii má důležitou roli bitva u Lipan, která se odehrála 30. května 1434. Píchá mě v zádech. Oblékala se vždy vyzývavě? Odbyl domácí úkol. Věžní hodiny odbily půlnoc. Žáci během výuky žvýkali. Fuj, vyplivněte to!

ČÍSLOVKY

6. a) první ani druhé, sedmá, jednadvacátý / dvacátý první, b) dvěma, c) jednatřicátého / třicátého prvního osmý, d) patery, e) dvanáctky, dvaadvacítkou / dvacet dvojkou, f) pětadvacátému / dvacátému pátému, g) dvacetistánský, sto sedmdesáti třemi / sto třiasedmdesáti, h) čtyřicetinám/čtyřicátinám, dvě, dvě

POSESIVNÍ ZÁJMENA A ZÁJMENO SVŮJ

7. a) a) svůj, jeho, b) její, c) tvými, své/svoje, d) své/svoje (mluví Jana a žáci jsou Janini) / její (mluví Jana a žáci jsou Katčini), e) jejich, e) vaši, f) vaši, g) svou (Karlova povídka) / jeho (Jakuba povídka)
b) a) svého, b) jeho, c) jeho, d) svých, moje/mé, e) mé/moje, své/svoje, f) mých (Janini rodiče), g) svých (Štěpánovi rodiče)

VŠIMNĚTE SI – ČASTÉ POTÍŽE SE ZÁJMENEM SVŮJ

- c) a) mé/moje, b) jeho, c) já a mé/moje družstvo, d) svým, e) můj
d) a) naše, b) našich, c) svých (akcent na konkrétní životy) / našich (obecně), d) vaši, e) své/svoji (jedeme domů a mluvíme k osobě) / naší (mluvím ke společenství / k národu a mluvíme obecně)
e) Frazeologické obraty.
f) První věta: nedejde tak k nežádoucímu spojení, že by se prezident staral o národ jiného prezidenta. Druhá věta: z důvodu srozumitelnosti.

LEKCE 4

POSESIVNÍ ADJEKTIVA

8. a) všechny Romaniny přátele, b) po dvou studentových odpovědích, c) zpěvaččiných třech světově slavných hitech, d) K Jaroslavovu saku (nikoli Jaroslavově), e) oba Taťanini synové, f) Procházkovi, g) všemi čtyřmi sousedovými psy, h) jedné Olžině sestřenci, i) K Pepovu dortu (nikoli -ě), j) oběma Věřiným rodičům

PREPOZICE

9. a) a) k, b) nad, c) o, d) ke, e) na, f) na, g) Jménem, h) ve, i) na, j) nad
b) a) od, b) Následkem / Na základě, na, c) na, d) s, za, na/po, k, e) po, f) k, g) nad, nad, h) po, i) do, j) na, na

FRAZEOLISMY A REÁLIE

10. a) Vánoce (pozor, noviny nejsou v tomto kontextu pluralium tantum, jde o slovo novina ve významu zpráva v pl., noviny v daném kontextu tedy neoznačují tisk, ale nové zprávy/informace), jsou to vánoční koledy
b) a) dveřmi, b) dveře, c) stejná kamna, d) kalhoty, e) kalhotách, f) druhé housle, g) úst, h) ústa, i) Dějiny, j) vrata, k) vrátka
11. a) prolomil ledy, b) sedí na dvou židlích, c) jsme si padli do noty / jsem si s ní padl do noty, d) vlezou do chomoutu, e) šita horkou jehlou, f) držel basu, g) vařil z vody

LEKCE 4

A. MLUVNICE

I. SLOVESNÁ PASIVNÍ ADJEKTIVA A SLOVESNÁ SUBSTANTIVA

1. a) a) Dva zaměstnanci byli propuštěni, propuštění zaměstnanci, propuštění zaměstnanců; b) Skříňka byla sbita z pár polínek, sbitá skříňka, sbití skříňky; c) Šéf byl přemluven k posunutí schůze, přemluvený šéf, přemluvení šéfa; d) Byly promyšleny obě varianty, obě promyšlené varianty, promyšlení obou variant; e) Byl zrazen, zrazený, zrazení; f) Poničený stůl byl obroušen, obroušený stůl, obroušení stolu; g) Vrásky byly vyhlazeny, vyhlazené vrásky, vyhlazení vrásek; h) Shromažďování bylo zakázáno, zakázané shromažďování, zakázání shromažďování; i) Před rodiči byl sourozenci pokořen, pokořený, pokoření; j) Telefon byl vrácen, vrácený telefon, vrácení telefonu.
- b) *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) Další pacienti byli přijati, přijatí pacienti, přijetí pacientů; b) Elektrické vedení bylo vypnuto, vypnuté elektrické vedení, vypnutí elektrického vedení; c) S hraním videoher bylo skončeno (běžněji se skončilo), skončené hraní, skončení hraní; d) Přání bylo/a posláno/a, poslané/á přání, poslání přání; e) Noviny byly vytištěny, vytištěné noviny, vytištění novin; f) Kalhoty byly vyprány, vyprané kalhoty, vyprání kalhot; g) Nová rozhodnutí byla potvrzena, potvrzená nová rozhodnutí, potvrzení nových rozhodnutí; h) Koupelna i kuchyň byly umyty, umytá koupelna i kuchyň, umytí koupelny i kuchyně; i) Ta přehleknutí mu byla vytknuta, vytknutá přehleknutí, vytknutí

přeřeknutí; j) Jeho cíle byly dosaženy, dosažené cíle, dosažení cílů; k) Nebezpečný zločinec byl odveden, odvedený nebezpečný zločinec, odvedení nebezpečného zločince.

2. a) najmout chatu (najat / najmut, najatý, najmutí), b) přijmout hosta (přijat, přijatý, přijetí), c) vroucně obejmout (objat, objatý, objetí/obejmutí), d) sejmout víko (sňato / sejmuto, sňaté / sejmuté, sněti / sejmutí), e) odejmout práva (odňat, odňatý, odněti), f) ujmout oko (ujmuto, ujmuté, ujmutí), g) projmout kabát (projmut, projmutý, projmutí),
 - b) a) zatknout pachatele (zatčen, zatčený, zatčení), b) napnout plachty (napnuty / napjaty, napnuté / napjaté, napnutí), c) napnout všechny posluchače (napjati / napnutí, napjati / napnutí, napětí / napnutí), d) rozepnout kabát (rozepnut / roz(e)pjat, rozepnutý / roz(e)pjatý, rozepnutí), e) rozepnout křídla (roz(e)pjata / rozepnuta, roz(e)pjata / rozepnutá, rozpětí), f) vypnout varnou konvici (vypnuta, vypnutá, vypnutí), g) zatnout zuby (zařaty, zařaté, zatnutí), h) zatnout sekeru (zatnuta, zatnutá, zatětí)
 - c) a) přiřknout náhradu (přiřčena / přiřknuta, přiřčená / přiřknutá, přiřčení / přiřknutí), b) nařknout nevinného (nařčen / nařknut, nařčený / nařknutý, nařčení / nařknutí), c) otisknout nohu do písku (otisknuta, otisknutá, otisknutí), d) otisknout inzerát (otišťen, otištěný, otištění), e) dopadnout viníka (dopaden, dopadený, dopadení), f) zabodnout nůž (zabodnut, zabodnutý, zabodnutí), g) obléknout vestu (oblečena / obléknuta, oblečená / obléknutá, obléknutí)

II. MŽIV. – KONKURENCE KRÁTKÝCH A DLOUHÝCH TVARŮ V DATIVU (3. P.) A LOKÁLU (6. P.)

1. a) a) panu doktoru Pavlu Novákovi, b) studentu Michalu Brownovi, c) opilému řidiči Aleši Drábovi, d) malíři Zdeňku Karlíkovi, e) profesoru Lumíru Klimešovi, f) studentu Janu Malinovi, jeho kamarádu Matyáši Burešovi, g) pacientu Moravcovi, h) autoru Jaroslavu Foglarovi, i) panu učiteli Jiřím Coubalovi
 - b) takového člověka musíme respektovat a také s ním / o něm s respektem mluvit

VŠIMNĚTE SI – INFINITIV KLADNÝ A ZÁPORNÝ (ZMĚNA V DÉLCE VOKÁLU)

1. a) brát, nebrat, b) hnát se, nehnat se, c) nechat, nenechat, d) spát, nespát, e) tkát, netkat, f) prát se, neprát se, g) bát se, nebát se, h) štvát, neštvát, i) psát, nepsat, zavolat, nezavolat, j) stát, nestát
2. dát – nedat, stlát – nestlat, dbát – nedbat

III. ADJEKTIVA VZTAHOVÁ (-NÍ) A HODNOTÍCÍ (-NÝ)

1. a) **Obecní** úřad, finančně **nákladný** projekt, **obecný** prospěch, **obecním** majetkem, b) co je a není **trestné**, **trestný** čin, vnímá jako **trestné**, c) **nemravné** časopisy, na základě **mravních** hodnot, **zábavné** jednání, d) v **životných** tvarech, **životního** prostoru, e) z **čelných** představitelů, **životní** funkce, **čelní** kosti, f) ze **srdečného** pozvání, k **životnímu** stylu, dostatečně **soudný**, g) **početní** většina, o **prodejných**

LEKCE 4

médiích, h) cvičení **zábavné**, odpověď není **trestná, nemravná**, i) být přesní i **soudní, trestní** oznámení, s **trestním** zákoníkem, finální **soudní** rozhodnutí, **životní** energií

VŠIMNĚTE SI – ADJEKTIVA OD NÁZVŮ ZVÍŘAT

- a)** podstatných, měkké, sloní, býčí, kobří, medvědí, kohoutí, ropuší, opičí, kančí, ptačí, paví, muší, vepřový, skopový, kravský, koňský
b) a) lachtaním, žabí, b) králíčích, králíčí, delfiní, c) ovčího, kravským, d) vepřová, telecí, skopové, srnčí, e) liščí, liščími, f) koňských, g) tulení, vydří, bobří
- a)** Žabí, žabomyší, b) telecích, kravských, zaječí, c) klokaní, Slepíčí, d) vepřové, e) psí, psí, psí, f) havraní, sloní, hroší, g) beraní, beraními, h) vlčí, vlčí, i) koňskou, muší
b) a) husí, stalo se něco, co mi nahnal hrůzu, nebo jsem se lekl, b) kočičí, dostal jsem českou čokoládu ve tvaru připomínajícím kočičí jazyk, c) bleším, koupí se tam použité předměty, d) krokodýlí, pláč neupřímný, falešný, vypočítavý, e) mravenčí, drobnou mravenčí práci, tzv. „piplačku“ může dělat jen člověk vytrvalý a trpělivý, f) skopová, člověk hloupý, omezený, g) myším, Princezna se zlatou hvězdou (slavná česká pohádka, 1959, režisér: M. Frič)

VŠIMNĚTE SI – JEDNO „N“, NEBO DVĚ

- a)** a) vinný, b) vonné, c) kamenných, d) oboustranný, e) zlevněné, f) jízdního, g) činná, h) pamětní, i) nestranná, j) zubního, k) bezradný, l) nepovinná, m) vinnou
b) a) slušnější/hejlslušnější, b) výkonnější, c) účinnější, d) rannější/nejrannější
c) a) nestrannosti, b) činnostech, c) povinnosti, d) cennostem, e) výkonnosti, f) účinností

IV. SLOVESNÉ PREFIXY O-, OB(E)-, PŘE-

- a)** přepracuješ se / nepřepřacuj se / budeš přepracovaný, b) přenést, c) obviňuje / obvinil / obviní, d) okoukal / odkoukal, e) přeháním, f) opsat (změnou vidu lze i opisovat), g) předělal, h) přesolit, i) obskakoval

a) *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*

Ojeté auto = opotřebované používáním X objeté auto = které jsme objeli (dokola) nebo objeté klíčem ve smyslu obtáhnuté/poškrábané; přepsaná diplomová práce = znovu napsaná, upravená, přepracovaná, předělaná X opsaná diplomová práce = podvodně okopírovaná od jiného autora; obejít zahradu = jít kolem zahrady dokola X přejít zahradu = jít z jedné strany zahrady na druhou; obestoupit autobus = obklopit, postavit se kolem dokola X přestoupit na autobus = změnit dopravní prostředek na autobus; ohraná písnička = příliš často hraná písnička, oposlouchaná, notoricky známá, přeneseně též stálé opakování něčeho známého, stálé tvrzení téhož X přehraná písnička = a) píseň, kterou zahráli „od začátku do konce“ (např. v rádiu), b) píseň, kterou nahráli znovu (a jinak); omluvit syna = vysvětlit, proč se syn např. nemůže zúčastnit výuky (omluvit pro nemoc) X přemluvit syna = přesvědčit;

obléknout dítě = dát dítěti na sebe oblečení X převléknout dítě = změnit dítěti oblečení, které má na sobě; přesolit polévku = dát do ní příliš mnoho soli X osolit polévku = dát do polévky sůl; obšit lem sukně = zpevnit okraj látky šitím, olemovat X přešit sukni = ušít znovu a jinak.

V. SPOJOVACÍ VÝRAZY

- a)** a) protože/neboť/jelikož, b) (a) proto/tedy/tak, vždyť, dokonce/ba i, c) a, d) nejen–ale, e) totiž, f) jenže/ale/avšak, takže/tak/a tak/proto/a proto, g) ani–ani, h) ale/nýbrž, i) proto/a proto/tudíž/tak/a tak, j) a
b) pitomec – hloupý člověk, instáč – instagramek, kalba – večírek, párty, wowko – World of Warcraft, quesoška – quesadilla, pokecat si – popovídat si
- a)** a) Jestli, b) Kdyby, c) jestli, d) Jestli, e) kdyby, f) Jestli
b) a) Kdyby se měl vrátit do nemocnice, musel by mu doktor napsat nějaký dokument. b) Jestli se to povedlo, zatleskal. c) Musel by nadávat, kdyby viděl takhle špatnou práci. d) Kdyby tohle byla její poslední odpověď, bylo by to smutné. e) Vezmi si to, jestli bude pršet. f) Kdyby mu poděkovali, jistě by byl spokojený.
- a) dokonce, b) vždyť, c) aniž, d) abychom, e) až, f) tudíž, g) nýbrž

B. ZOPAKUJTE SI

I. PASIVUM

- a)** a) pokažen, b) dojatí/dojmutí, c) vyřazen, d) vyhrzena, e) najedeny, f) uhašena, g) zataženy
b) a) vyhlazeny, b) proražen, c) uzamčeny, d) zaujat, e) přesezeny, f) obležen

II. CIZÍ SLOVA ZAKONČENA NA -UM

- a) sympozia, b) vakuum, c) muzeu, nad muzeem, d) svých privilegií, e) lycea / na lyceu, f) na pódiu, g) akvária, h) individuí
- a) Českého centra, přes České centrum / díky Českému centru, b) s minimem, c) na svých albech (méně vhodné: ve), d) spektru, e) ve velkých kvantech, f) v odborném plénu, g) na gymnáziu/gymnáziích, přes gymnázium/gymnázia, prostřednictvím gymnázia/gymnázíí, u gymnázia/gymnázíí, před gymnáziem/gymnázii, h) v deliriu

III. INTERPUNKCE

- a)** Nevím, jak vy, ale já nejsem velkým příznivcem takového toho rychlého tykání. Když člověk někam přijde, sotve se rozkouká a už mu mezi lopatkami přistane něčí ruka a bodrý hlas povídá: „Budeme si tykat, ne?“
 Nejradši bych řekl: „Ne.“ Ale nejde to. Respektive – šlo by to, ale člověk se vystavuje riziku, že ta ruka, co mu přistála mezi lopatkami, mu teď přistane mezi očima a bude sevřená v pěst.
b) ...ta ruka, která mu přistála mezi lopatkami...

LEKCE 4

2. a) Uspávanka s Hokusajem

Kdo chytně ptáčka, který uletí,
odnese domů
celé moře v hrnku,
a kdo namaluje pro děti
vrabečka na rýžovém zrnku.
V Japonsku,
kde je hora Fudži
a pod ní bambusový háj,
dokázal to a jiné věci
malíř a mistr Hokusaj.

C. CO UŽ UMÍME

DEKLINACE

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) slavnými fotbalisty, b) Během několika následujících dní / V několika následujících dnech, c) Pro jeho neochotu a sobeckost / Kvůli jeho neochotě a sobeckosti, d) (na) pár chvil, e) Nůžkami / Pomocí nůžek, f) pro její životní postoje, její/mou tchyní, g) v mrkvi, mrkve, mrkvových šťáv, jater / pro játra, h) za svoje/své potomky, vašich lekcí, jejich lží, i) se svou prací

ČÍSLOVKY

2. a) oběma dvěma svým kamarádkám, b) i tu třetí kandidátku, toho druhého interview, c) dvanáctera měsíců, d) dvojími dveřmi, e) třem přítomným děvčatům, f) brzkým třicátým osmým / osmatřicátým narozeninám, g) patery nůžky, s nimi všemi, je

ADJEKTIVA (POSESIVNÍ A JINÁ)

3. a) svědkovy slovní projevy, b) Ve Dvořákových operách, c) Královnina výzva, d) Kamilini přátelé, Mánesovy obrazy, e) Seifertovy básně, f) sousedova zvířata
b) a) Dvořákovi nepřítelé, b) rybí tuk, c) Adinini hosté, d) gorilí samec, e) statkářova zvířata, bratrovy výsledky, f) benzinovým a naftovým motorem, g) bratrovým perem, h) na přítelovy dva syny
4. a) Horákovi, b) Kupcovy, c) Svobodovými, d) Novákových, e) Skácelova a Ivanovova, f) Novotnými a Hořejšími, g) Boccou Kestřánkovi, Vodičkovi, Ludwických

PRAVOPIS, S/Z

5. a) Smazal tabuli. Lesy ztichly. Půjdu tam s tebou. Zčervenala radostí. Sklenice spadla ze stolu. Sjeli se všichni – ze všech zemí. Je to vyrobené ze dřeva. Přípravuje se na zkoušku. Film skončil. Strávil tam dovolenou. Ve večerních zprávách jsem zjistil, že se ztratilo malé dítě. Peníze vyměním ve směnárně. Sbíral známky. Jablko spadlo. Je to vyrobeno ze železa. Smál se, ale pak rychle zvažněl. Najdete to ve sbírce básní. Zpívám rád. Dám si čaj s mlékem.

b) Koupili jsme si nový psací stůl, ale nejsme s nabízenými cenami spokojeni/í. Pár takových průmyslových podniků by nám mohlo pomoci z tragické finanční situace. Na tuto nemoc je dobrý lipový čaj, obzvlášť když je oslazený včelím medem. To není lehké být hudebním a zároveň počítačovým odborníkem. Svému psímu miláčkovvi koupil krásný psí obojek. Netrpělivi posluchači se hrnuli do zasedací síně, kde jsme dali každému studentovi prospekt.

I/Í A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

c) Říká se, že medvídek mýval je milé a čistotné zvíře, protože se stále myje. Vyplivni tu žvýkačku. Jak se dostanu na letiště do Ruzyně? Držel v ruce smyčec. Ve škole jsme mluvili o různých ptácích, jako je např. vlaštovka, sýkorka, sýček, výr, sokol, orel. Diana se jistě brzy uzdraví. Vítek vylezl na vysoký strom. Bydleli jsem v hezké, čisté ubytovně, které byla velmi levná, a tak jsme nečekali žádný hezký nábytek či moderní zařízení.

KOMPARACE ADVERBIÍ

6. a) snáz/snadněji, b) řidčeji, c) ekonomičtěji, d) nejjedovatěji, e) kamarádštěji, f) rázněji, g) stařeji, h) pečlivěji, i) déle, j) dřív/e

PREPOZICE

7. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení konzultujte s učitelem.*
a) a) nad nimi, b) o/po/na přednášce, při zemi, c) ve zdi, d) v noci, ve dne, v myšlenkách, k tomu konfliktu, o co, e) nad slabším soupeřem, se sportovní kariérou, f) pro členy, na nákup, na jejich rodinné příslušníky, g) po babičce, h) při/po snídani, od stolu, z okna, na průvod, kolem/podél jeho domu, i) o
b) a) po prarodičích, o sedmi patrech, b) o/při té přednášce, za mě, c) po tom, na trávník, po trávě, d) s návštěvností, přes padesát, e) uprostřed jednoho pokoje, mimo tento pokoj, f) na poště dopis, na náš zvonek, za počítačem, na minutu, g) o svou pozici, za ta léta

PRAVOPIS A REÁLIE

8. **a)** píseň: Okolo Hradce, doplněná slova: Kobylka, milá, hubičku
b) a) Teď jsi trefil hřebík na hlavičku. b) Každý jednou klopýtne. c) Dávej si pozor na jazýček. d) Strká hlavu do písku. e) Vytluoká klín klínem. f) Není všechno zlato, co se třpytí. g) Cvik dělá mistra. h) Sliby chyby! i) Pýcha předchází pád. j) Žádná píseň není tak dlouhá, aby jí nebyl konec. k) Ctnost a štěstí visí na tenké niti. l) Snažím se jim to vysvětlit a oni nedávají pozor, a tak vím, co znamená házet perly sviním. m) Pro jedno kvítí slunce nesvítí. n) Svým dotazem píchl do vosího hnízda, takže se tam všichni začali hádat.

PLURÁL SUBSTANTIV

9. a) Jsou to dobří a snaživí studenti. b) Synové jsou podobní matkám. c) Ti sympatičtí lidé si na to ještě pamatují. d) Ty autorovy romány jsou slabé. e) Zájezdu se zúčastnili polští spisovatele. f) Poslední čeští knížata byli velmi oblíbení. g) Slečny

LEKCE 5

už nechtěly o těch lenoších dále mluvit. h) Zameťte košťaty domy nebo jděte spát.
i) Zamyslete se: "Navštívily naše přátele, nebo ne"?

PROSTŘEDKY S OPAČNÝM VÝZNAMEM

10. a) Odešel od nás. b) Vylívejte vodu ze sudu. c) Vysypala/odsypala jsem z hrnku trochu koření. d) Z práce odešel před hodinou. e) Na dopis jsem nalepil známku. f) Složil mapu. g) Odkryj se. h) Děti vyběhly z pokoje. i) Odbarvila látku. j) Dopsal dopis. k) Vzdáloval se. l) Rozevřel oči.
- b) a) Připravil jsem vidličku a nůž na stole. b) Přišel, aniž by pozdravil. c) Bude-li pršet, zůstanu doma. d) Uvaření oběda trvalo dlouho. e) Odevzdejte testy, ať můžete jít domů. f) Letadlo s dětmi letělo nad jejich domy. g) Dej si pozor, aby tě někdo nepřepadl. h) Bolelo mě v zádech.

IMPERATIV A REÁLIE

11. a) a) Chytrému napověz, hloupého trkni. b) Kdo chce kam, pomozme mu tam. c) Když je hra nejlepší, přestaň. d) Nebuď zvědavěj, budeš brzo starej. e) Nekupuj zajíce v pytli. f) Nehas, co tě nepálí. g) Pospíchej pomalu. h) Neházej flintu do žita. i) Nechval dne před večerem. j) Neotvírej, dokud jsi neodemkl. k) Nesklízej, cos nezasel. l) Jdi do prčic s těmi pitomými poznámkami. m) Nesuď knihu podle obalu. n) Jez do polosyta, pij do polopita, vyjdou ti naplno léta. o) Pomoz si sám a Bůh ti pomůže. p) Sedávej panenku v koutě, budeš-li hodná, najdou tě. q) Smaž hada, jak chceš, nebude z něho úhoř. r) Snídani sněz sám, o oběd se poděl s přítelem a večeri dej nepříteli.
- b) J. Lada byl český ilustrátor a spisovatel. Jako dítě přišel o oko, proto je jeho kresebný styl využívá silných obrysů a linií. Je autorem knih Česká přísloví a Česká pořekadla, které ilustroval. K jeho nejznámějším knihám patří O Mikešovi, O chytré kmotře lišce, mezi neslavnější ilustrace se řadí Osudy dobrého vojáka Švejka.

LEKCE 5

I. SLOVESNÁ ADJEKTIVA

1. a) peroucí, vzdělávající se, jedoucí, dotazující se, trpící, vzpomínající, nesoucí, stříhající, napomínající, sázející se, vezoucí, hrající, rostoucí, vyskytující se
b) *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
Fotbalisté peroucí se o míč, neustále se vzdělávající zaměstnanci, auto jedoucí z kopce, dotazující se žák, pacientka trpící anorexií, student vzpomínající na poučku, pošťák nesoucí balík, kadeřník stříhající vlasy, sestra napomínající bratra, muži sázející se o láhev koňaku, sanita vezoucí opilce, kamarádi hrající na playstationu (v mluvené řeči: hrající playstation), stále rostoucí ceny, slovo vyskytující se v běžné řeči.
2. a) moc šicích strojů, b) na psacím stole, c) do krásné hrací skříňky, d) zasouvací/zasunovací dveře, e) koupací čepici, f) na bicí nástroj, g) létacího draka

3. **a)** balící–balící, psací–píšící, pečící–pečící, řídicí–řídící (se), stojací–stojící, tázací–tázající (se), létací–létající, ukazovací–ukazující, sedací–sedající (si), spací–spící, modlicí–modlící, uklízející–uklízejší, těsnící–těsnící, houpací–houpající (se), lepicí–lepící (se)
- b)** balící papír – muž balící kufr, psací potřeby – student píšící test, pečící forma – kuchařka pečící krůtu, řídicí centrum – táborník řídící se pokyny vedoucího, stojací lampa – stojící voják, tázací zájmeno – tázající se žák, létací koberec – letadélko létající po obýváku, ukazovací nástroj je ukazovátka – učitel ukazující na tabuli, sedací souprava – chlapec sedající si na žvýkačku, spací pytel – spící miminko, modlicí knížka – žena modlící se v kostele, uklízející firma – firma uklízející náš byt, těsnící zařízení – špatně těsnící kohoutek, houpací křeslo – houpající se Pepíček, lepicí páska – dítě lepící se na maminku
4. **a)** a) balící, b) ušity, c) šijící, d) mycí, e) psanou, f) zahraných, g) hrající si, h) hasící, i) zamaštěnými
- b)** a) vyspané, b) koupajícího se, c) krycím, d) rozpečeným, e) spícího, f) vykoupání, g) stojacími, h) zataženými, i) píšící

VŠIMNĚTE SI – DEKLINACE ZÁJMEN LECKDO, TAMTEN, TAMHLETA, TOTO...

1. **a)** a) takovýmto nepravdivým obviněním, b) leččí podpis, c) Za takovéohle počasí, d) K tamtém nevhodným poznámkám, e) k leččemu, f) k tomuhletomu výročí, g) jakousí spojkou / jakási spojka
- b)** a) s málokým, b) V leččem, c) od tohohle sloupu, d) s lecjakými drzostmi, ale takovouto nehoráznost, e) kdokoli s čímkoli zajímavým, f) do něčího, g) K tamhletěm šatům

II. PREFIXY ZA-, POD(E)-, U-, POPO- A JINÉ

1. a) popojít, b) zamrazit, c) podezíráš, d) upekla, zakousla, e) zaspal, f) podkopl, upadl, g) uvadl, h) poponést, i) podložil
2. **a)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) obohatit, b) přeskoč, přelez, obcházet, c) popostrčit, zamilovala, d) Zahlédl, podlomila, e) přehlédneme, f) zatroubilo, nadskočil/uskočil/odskočil/poposkočil, g) domluvit, h) podkopat, i) Okouzлил, učaroval
- b)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) rozšířit znalost slov / svůj slovník, b) překonávat poctivě/férově, c) pokradmu, nenápadně, d) zviklat/ohrozit vážnost/úctu
3. **a)** a) podal, poddat, b) poddejte se, c) pokopal, d) podkopat, e) pokopala, f) podlijte, g) polili

VŠIMNĚTE SI – ZDVOJENÉ HLÁSKY, PODOBNÉ HLÁSKY ČI SLABIKY VEDLE SEBE

1. a) francouzský, b) nejjíživější, c) tetiččino, d) Mořští, e) hlušší, f) nejjednodušší, g) nejprachspostší/nejprachspostější

LEKCE 5

2. a) facce, b) socce, c) decce, d) racci, e) Ninini, f) těchhle, g) lecčím, h) Babiččino, i) Vinný, vinné, j) vinna, vinen
3. a) a) bezzubá, b) bezzásahových, c) X, d) dennodenně, e) pùllitru, f) X, g) poddùstojnice, h) oddechnout, i) X
b) *Ach* je citoslovce, které může vyjadřovat mnoho různých emocí mluvčí/ho v různých situacích. Jeho význam lze určit na základě tónu hlasu, resp. kontextu. Obvykle se jedná o povzdech vyjadřující spíše negativní emoce, např. zklamání, bolest, lítost, smutek, v určitých případech také radost či překvapení. Ostatní česká slova či spojení s významem, který záleží na kontextu a ostatních faktorech jsou např. *ty vole* (nespis.), *ty krásu*, *bezva*, *ach*, *hustý*.
4. a) poddají, b) rozčíleného, c) nerutinních, d) X, e) tip, f) skončili, g) podpatky, h) X, i) rozžhavená
5. a) rozzlobilo/rozzlobí, b) rozzáfil, c) rozcákaly, d) prolomme, e) oddělit, f) rozsekat, g) oddal/a, h) zlomme

III. SLOVESNÉ VAZBY A OBTÍŽNÁ SLOVESA

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 - a) a) bát se o něco/někoho: Bojí se o maminku, protože je nemocná. bát se něčeho/někoho: Bojí se pavouků a od té doby, co ji pokousal sousedův Puňta, se také bojí psů. / Bojí se maminky, protože byla na třídní schůzce. b) čekat něco/někoho: Čeká dítě, bude rodit na jaře. čekat na něco/někoho: Čeká na dítě, až se vrátí ze školy. c) věřit něčemu/někomu: Marek podváděl na fakturách? Tomu nevěřím. věřit v něco/někoho: Češi prý nevěří v Boha. Nevěříme na/v zázraky. d) myslet si něco o něčem/někom: Co si myslíte o tom článku, pane redaktore? myslet na něco/někoho: Často na něj myslím, to asi něco znamená. e) darovat něco někomu: Darovali jsme krev pacientům nemocnice. obdarovat někoho něčím: Obdaroval mě svým sladkým úsměvem. f) věnovat něco někomu/něčemu: Věnoval jsem tomu celý svůj volný čas. věnovat se něčemu/někomu: Ve volném čase se věnuji pěstování kytek. g) přát si něco: K Vánocům si přeju elektrický kartáček na zuby a krájecí kolečko na pizzu. dopřát si něco: Večer si dopřeju seriál a skleničku bílého.
b) a) upravit něco: Upravila jsem druhou kapitolu podle vašich poznámek. opravit něco: Musíme počkat, až nám mechanik opraví auto. spravit něco: Je asi málo věcí, které nejde spravit pomocí krátkého, ale upřímného „omlouvám se“. b) ukrást něco někomu: Včera mi v metru někdo ukradl peněženku. okrást někoho: Tahle čtvrt' není nejbezpečnější, vloni nás tady okradli. c) srovnat/porovnat s něčím/někým: Srovnali/ Porovnali jsme letošní výsledky s loňskými a nemáme dobré zprávy. přirovnat k něčemu/někomu: Minule mě přirovnala ke svému bývalému. d) souviset s něčím/někým: Únavový syndrom úzce souvisí s chronickým stresem a přetížením. záviset

na něčem/někom: Rozhodnutí o účasti na mistrovství světa závisí na výsledku dnešního zápasu. e) vyjednávat o něčem: O budoucnosti tohoto projektu budeme vyjednávat na mimořádné schůzce. pojednává o něčem/někom: Tento film pojednává o nevyřešené minulosti. f) pomlčet o něčem/někom: O těchto událostech raději pomlčím. promlčet něco: Při výslechu se zjistilo, že dluh byl promlčen. g) zdat se o něčem/někom: Zdálo se mi o tobě. zdat se: Zdá se, že nám beruška lže.

IV. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

- a)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) kudy, b) odkud/kde, c) dokud/pokud/když, d) kam/komu, e) dokdy, f) kam, g) kam, h) tudy, i) kam, j) odkdy, k) že, l) kam
b) Máme přestávku, dáme si nějakou dobrotu?
- Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) kterého/jehož, b) Když/Jakmile/Sotva, protože/jelikož, aby, c) jako když, d) Když/Jakmile/Sotva/Poněvadž/Jelikož/Protože, ale, e) k jejím, f) dokud, g) jejichž, h) a, jehož, že/až, i) až/jakmile (méně pravděpodobné: když/pokud/jestli), j) jejichž

B. ZOPAKUJTE SI

I. SUBSTANTIVA S ADJEKTIVNÍ DEKLINACÍ

- a)** a) kopané, b) červená, c) vrátná, d) známou/známým/známými, e) vrchnímu, f) rozhodčího/rozhodčí, g) zelenou
b) a) účetní/účetního/účetních, b) spolubydlící/spolubydlícímu/spolubydlícím, c) hovézího, d) vstupným, e) tonoucí, f) truchlícím, g) věřících, h) sledujících, i) kolemjdoucím, j) vedoucí/vedoucím (méně pravděpodobné: vedoucími)
c) *Toto je modelové řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 Prý nemá cenu dávat spropitné vrchnímu, protože si ho nechá pro sebe a ostatním dá asi tak deset až dvacet korun.

II. DEKLINACE CIZÍCH SLOV, TYP TÉMA

- a)** a) načrtnutého schématu, b) s výrazným aromatem, c) do tohoto tématu, d) astmatu, e) panoramatu, f) Paradigmatem, g) Otisk traumat, toto trauma, ozvěny traumatu, trauma, h) schizma, schizmatu, i) suchém klimatu, j) sperma pacientčina partnera, k) spermatu
b) a) hotová schémata, b) s různými klimaty, c) do těchto nebezpečných témat, d) s výraznými aromaty, e) městská panoramata, f) komplikovaných paradigmat, g) celovečerních dramata, h) mnoho traumat, tvrdá životní dramata, k) probraným tématům, prodělaných traumat, i) schizmatech, takovýmto tématům, traumat, j) Prodělaná traumata, několik osobních i pracovních dramata, témat, všechna dramata

III. VELKÁ PÍSMENA A INTERPUNKCE

1. a) + b) Po stopách ZLATÉHO TYGRA

1. Úvod

V domě *U Zlatého tygra* v Husově ulici 228/17 se nachází světově proslulá plzeňská pivnice, kde se již po dvě století setkávají jak obyčejní lidé, tak i významné osobnosti kulturního, politického a sportovního života. Je to pivnice se svojí jedinečnou tváří, která si dodnes uchovává atmosféru první republiky.

2. Historie domu

Husova ulice na Starém Městě patří v Praze k těm, které si nejvíce zachovaly svůj starobylý ráz. Dříve se ulice jmenovala Dominikánská, ve středověku byla důležitou tepnou městského života. Dům *U Zlatého tygra* stojí pravděpodobně od počátku 12. století. O románské době svědčí postranní portál sousedního kláštera a portál domu tvořící vstupní oblouk ke *Zlatému tygroví*.

Reliéfní tygr se na průčelí domu objevil v 17. nebo v 18. století, kdy dům prošel nejprve renesanční a pak barokní přestavbou. Právě tato podoba průčelí se zachovala dodnes. Zde je třeba poznamenat, že se pražská domovní znamení vyznačují zvířaty nejrůznějších druhů. Tygr ale byl považován za symbol krutovlády, podlosti a násilí, a proto byl pro Pražany dlouho tabu. Konec pověrám udělala evropská móda. Podle jejího vzoru majitel domu umístil do průčelí tygra, tak dům získal své nové pojmenování *U Zlatého tygra*.

3. Kavárenská tradice

V 19. století v domě *U Zlatého tygra* byla literární kavárna, které se říkalo *U Šochů* nebo *Šochova kavárna* podle jejího nájemce Schocha. Kavárna byla ve své době prvotřídním podnikem. Kromě kávy vařené po tureckém způsobu zde byly hostům k dispozici rozličné české časopisy a noviny, také německá a francouzská periodika. Kavárna se tak stala jakousi čítárnou, v níž se čeští intelektuálové měli možnost seznámit s nejnovějšími evropskými událostmi. Studenty tu lákala hra v karty a zpěv, bylo možné si zapůjčit dýmku s dlouhou troubelí, což byl tehdy módní způsob kouření.

Kavárna měla nevšední význam i pro české národní obrození. Stálým hostem zde byl básník **Karel Hynek Mácha**, dramatik a spisovatel **Josef Kajetán Tyl**, historik **František Palacký**, spisovatel a libretista **Karel Sabina**, básník **František Čelakovský** a další.

4. Pivnice

V roce 1854 se majitelem domu stal lékař Josef Miega a jeho sestra Johana, kteří si namísto kavárny zřídili pivnici s názvem *Plzeňská pivnice*. Od té doby se zde čepovalo a dodnes čepuje plzeňské pivo. Pivní mok se uchovával v hlubokém chladném sklepení domu, rozléval se do kamenných, černě glazovaných mázů. Pražané sem přicházeli i se svými manželkami, ale ty si pivo z mázů odlévaly do skleniček, což pro ně bylo v rámci tehdejších mravů nezbytné.

V první polovině 20. století věhlas *U Zlatého tygra* vzrůstal. Jak v předválečném, tak i v poválečném období se zde scházeli přední čeští herci a zpěváci, malíři, fotografové, filmaři, také sportovci, lékaři, ekonomové a další hosté různých profesí. Nebývalo výjimkou, že již před otevírací dobou stála před vchodem menší fronta čekajících návštěvníků. Pivnice se tak pomalu stávala známou i za hranicemi země.

úryvek z referátu BENEŠOVÁ, Anna. *Zlatý tygr*. 2023. ÚBN FF UK, 2023. (upraveno)

Zdroje

BERNÝ, Lukáš. *Kde pijí múzy čili Za kumštem po lokálech. Díl první: U Zlatého tygra*. Praha: Sanch, 2015. ISBN 978-80-905389-2-4.

HRUBEŠ, Josef a HRUBEŠOVÁ, Eva. *Pražské domy vyprávějí--*. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-0123-9.

MAZAL, Tomáš. *Cesty s Bohumilem Hrabalem. Průvodce (Academia)*. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-80-200-1924-0.

ŠUSTA, Jan, VOVES, Jiří. *Průvodce pražským pohostinstvím*. Praha: Merkur, 1983. ISBN 51-333-83.

C. CO UŽ UMÍME

DEKLINACE

1. a) a) během svého středoškolského studia, b) Nemocná játra, antibiotiky, c) z tvých úst, d) Zdeňkovy přátelské známé, e) s tak špatnými novinami, f) čarodějnických košťatech, g) na slunečních hodinách, h) vůči Kaččiným uměleckým tendencím, i) ke dvěma našim příbuzným, j) noci, k) ve slipech než v boxerkách či trenkách

DEKLINACE, KOMPARACE ADJEKTIV

1. b) a) k mým nej/blížším příbuzným, b) s mladšími dětmi, c) z těch jeho nejdětinstějších blbostí, d) k těm nejvoňavějším orchidejím, e) ten nejbělejší ubrus, f) se sobečtějšími lidmi, g) lehčí, h) o našich nej/pracovitějších dělnících, i) nejdražší, j) drzejší

POSESIVNÍ ADJEKTIVA

2. a) Luciina nová koťata, b) dědečkovi oblíbení koně, c) Nadiným narozeninám, d) Neckářovi, e) Olžiny výmluvy, f) Pepovu rozhodnutí, g) mamčině vysokoškolském studiu, h) synovými přáteli, i) Kotazovým, j) Všechna Bářina slova

ČÍSLOVKY

3. a) a) dvacátého třetího osmý, b) osmery, c) šedesáti třech klientech, d) S šedesátým prvním výročím, e) z roku tisíc sedm set osmdesát devět / sedmnáct set osmdesát devět, f) dvoje, jedny, g) osmdesáti devíti
b) a) Dva lidé přišli. b) Nastoupilo mnoho úřednic. c) Čtyři počítače se rozbily. d) Sešlo se jich pět.

LEKCE 5

KOREKTURA

- c)** a) stotisícovém, b) X, c) pěti, d) stopadesátém, e) X, f) X, g) dvěma, h) dvojitou, i) pětatřicately, j) X

SLOVESNÁ ADJEKTIVA, SUBSTANTIVA

4. a) zaplacený, zaplacení; opožděný, opoždění; zpcovený, zpcovení; koupenny, koupenny; pobídnuty, pobídnuty; naražený, naražení; dokončeny, dokončení; zahuštěný, zahuštění; mláceny, mlácení; nakažený, nakažení b) naladěný, naladění; zamknuty, zamknuty; zavěšený, zavěšení; vymyšlený, vymyšlení; ušitý, ušití; vytisknutý/vytištěný, vytisknutí/vytištění; uvažený, uvažení; stažený, stažení; připravený, připravení; odpuštěný, odpuštění

ZÁJMENO SE, REFLEXIVNÍ SLOVESA

5. a) si telefonují, b) k sobě, c) házel sebou, d) Koupila si, pro sebe, e) bez sebe, f) se oblékl, viděl se, chtělo se, vůbec jsem se, sám sebe, g) o sobě, h) Stydím se, stále si ... vážím, i) Myješ si ... ruce, j) se vykoupe, se umyje, k) se ... bojíte, l) Vezměte si, sedněte si, vrátíme se, m) se ... učit, n) Važte si, o) Myslím si, se rozvádějí, p) Oblékl se, q) Nezapomeň si s sebou vzít, r) si vzpomínám, na sobě

SLOVESO, MINULÝ ČAS

6. **a)** a) zahlédli, rozběhli se, zmlkli, b) nepřetrhli, c) mrk(nu)l, zrudl, pohlédli, d) vyhrkly, tekly, e) Padla, f) pobledl, zestár(nu)l, zhubl, g) Zvedl se, hnal, h) Strh(nu)l se, promokl

IMPERATIV

- b)** a) Odejdi. b) Nezapomeňte. c) Odpovězte. d) Neodcházejte. e) Nesnězme to. f) Pospěšme si. g) Nevystupujte. h) Nedotýkejte se. i) Buďte připraveni. j) Připomeňme si to. k) Zabydlete se. l) Vyspěme se v hotelu. m) Nejezdi tak rychle. n) Nevycházejme ven. o) Vezmi si to.

ADVERBIA

7. a) vysoko, b) úzko, c) dalece, d) blízko, e) blízce, f) hluboko, g) mokře, h) daleko, i) hluboce, j) dlouho, k) volně, l) vysoce, m) ticho, n) dlouze, o) chladně, tiše

PRAVOPIS, JE – Ě – MĚ – MNĚ

8. **a)** a) vědomě, b) dojemně, c) vjezd, d) Obětovala, e) Náramně, f) příjemně, g) objevitele, h) objektivně, i) objem, j) Soukromě, h) Obě, vjela, i) mně, vyměnil, j) mě, mě

I/Y

b) Holky v tělocviku dělaly různé cviky s výskoky. Na zahradě se objevily myši a všechen salát nám prožrali hlemýždi a nějáci brouci. Koupila sprej proti hmyzu. Není všechno zlato, co se třpytí. Nazývali ho různými legračními přezdívkami. Když se jí poslední naděje rozplynula, začala plakat a hlasitě vzlykat. Ten nápad je nesmysl, mám několik námitek. Vedle dobrých návyků má i mnoho zlovyků.

I/Í A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

c) Sbíhaly se mi sliny. Jan Žižka zemřel 11. října 1424 u Příbyslavi. Sýček i výr jsou druhy sovy. Jeho představy se rozplynuly. Na květinách je pyl, který opylují včely. Strom pomalu usychal. Synonymum pro ret je pysk. Bojím se upírů. Zabil nevinné zvíře a teď si odpykává trest. Bydlí v ubytovně. Noviny psaly obýčích zápasech. Je pyšná na své děti, že vypily všechen bylinkový čaj. Petr odbyl domácí úkol. Díky své bystré mysli a vytrvalosti si může vybírat z mnoha oborů studia. Kuchaři připravili tatarský biftek ze syrového masa. Vyzývá ho k odpovědi. Slyšel jsem, jak nabil pistoli. Dívka stačila ještě vykřiknout a už byla pod hladinou a polykala andělíčky, vtom ji tatínek vytáhl ven. Viděl jsi Shakespearovu hru Mnoho povyku pro nic? Miluji plyšová zvířátka. Nezamykej se doma, nebo alespoň vysuň klíče ze zámku, protože kdyby se ti něco stalo, nedostali bychom se k tobě do bytu. Pilníkem si zapiloval nehet. Obě kamarádky rády jedly mléčné, zejména a syrové výrobky. Zločinec zpytoval svědomí až ve vězení.

PREPOZICE

9. **a)** a) ob týden b) Od, c) u zvířat, d) k dešti, e) skrz/e strop, o patro, f) na směny, g) pro pomoc, h) Po větru, i) přes rameno, j) za profesionálku, k) Navzdory špatnému počasí, l) proti kašli, m) Díky ženšenu, kvůli kouření
b) a) mimo maso, b) Na nic, X, c) ze sebe, na všechno, d) s takovými věcmi, proti nim, e) X, f) O/Po prázdninách, za pomoc, g) k ochraně před povodněmi, h) v úmyslu, i) podle hlasu, j) v pravé podobě, k) s novou prací, s nižším platem, l) po Africe, k depresi, k melancholii, m) do studia vietnamštiny, n) jménem celé skupiny.
c) a) žije ze dne na den, b) každý má nějakého kostlivce ve skříni, c) házet klacky pod nohy, d) Chodím spát se slepicemi . . . , e) X, aby se k tajným informacím dostal, f) sypal si obchodník popel na hlavu, g) Drž jazyk za zuby
10. Pánové, já to viděl na tyhle svoje vlastní oči! Bylo to všechno strašně směšné. Oni tam stáli před takovými krásnými holkami. No, a to byste neuhodli? Trapas. Tihle naši dva slavní čeští muzikanti neumí ani slovo žádným cizím jazykem.

LEKCE 6

VŠIMNĚTE SI – prefixy/předpony

PO- a PŮ- v budoucím čase

1. **a)** a) letí → poletí, b) běží → poběží, c) vedou → povedou, d) vezou → povezou, e) pluje → popluje, f) lezou → polezou, g) teče → poteče
b) jít, např. já jdu → já půjdu
c) Pojď ke mně. Jdi pryč (ode mě).

I. NĚKTERÉ SLOŽITĚJŠÍ PŘÍPADY IMPERATIVU

1. a) about se: obuj se – neobouvej se, obléct se: obleč se – neoblekej se, svléct se: svleč se – nesvlékej se b) pustit: pusť – nepouštěj, odpustit: odpusť – neodpouštěj,

LEKCE 6

poslat: pošli – neposílej, skočit: skoč – neskákej c) dostat: dostaň – nedostávej, přestat: přestaň – nepřestávej, vstát: vstaň – nevstávej, přisednout si: přisedni si – nepřisedávej si, odsednout si: odsedni si – neodsedávej si, nasednout: nasedni – nenedávej, odříct: odřekni – neodříkávej, přeříct se: přeřekni se – nepřeríkávej se, zůstat: zůstaň – nezůstávej, sehnat: sežeň – nesháňej, vyvézt: vyvez – nevyvážej, zavézt: zavez – nezavážej, provést: proved' – neprováděj, odvést: odved' – neodváděj, přivést: přived' – nepřiváděj, rozložit: rozlož – nerozkládej, přeložit: přelož – nepřekládej, přinést: přines – nepřinášej, odnést: odnes – neodnášej + pozor na délku vokálů: plakat: plač (plakej) – neplač (neplakej), vrátit se: vrať se – nevracej se, rozsvítit: rozsviť – nerozsvěcej (v praxi se používá i nerozsvěcuj, tvar prozatím nebyl kodifikován) d) dotknout se: dotkni se – nedotýkej se, říct: řekni – neříkej, začít: začni – nezačinej, kouknout se: koukni se – nekoukej se, zapomenout: zapomeň – nezapomínej (nezapomeň), domyslet: domysli – nedomýšlej, vymyslet: vymysli – nevymýšlej, přijmout: přijmi – nepřijímej, dojmout: dojmi – nedojímej, obejmout: obejmi – neobjímej, poslat: pošli – neposílej, pospíšit si: pospěš si – nepospíchej, hnout se: hni se – nehýbej se, zavřít: zavři – nezavírej, otevřít: otevři – neotevírej, prostřít: prostři – neprostírej, vybrat: vyber – nevybírej, přebrat: přeber – nepřebírej, rozebrat: rozeber – nerozebírej + pozor na délku vokálů: odemknout: odemkni – neodemykej, zamknout: zamkni – nezamykej e) rozhodnout se: rozhodni se – nerozhoduj se, vyvodit: vyvod' – nevyvozuji, uvědomit si: uvědom si – neuvědomuj si, shromáždit se: shromážděte se – neshromažďujte se, přihlásit se: přihlas se – nepřihlašuj se, prodloužit: prodluž – neprodlužuj, ochránit: ochraň – neochraňuj, označit: označ – neoznačuj, vyznačit: vyznač – nevyznačuj, naznačit: naznač – nenaznačuj, připravit: připrav – nepřipravuj, seskočit: seskoč – neseskakuj, vyskočit: vyskoč – nevyskakuj

2. a) Nproved', Neprováděj, b) nepřeběhněte, nepřebíhejte, c) nenaved', nenaváděj, d) nepadni, Nepadej, e) Nepřeskakujme, nepřeskočme, f) nejzte, Nesnězte, g) Nepouštěj si, nepuť si

II. VŠECHEN, VŠECHNA, VŠECHNO

A. DEKLINACE

1. a) všemi, b) všechno/vše/všecko, c) všechno/všecko (v tomto kontextu méně obvyklé vše: Přese vše úsilí), d) všem, e) všem, f) všichni, g) všechen
b) a) vší, b) vším, c) všechen, d) vší, e) všechen, f) všem, všechna, g) všechen, všechen
2. a) všech, b) všech, c) všeho, d) všemi, e) všechnu, f) všechna, g) vší, h) všechny, i) všechna
b) a) všechny, všech, b) všechen, všechny, c) všech, d) všechen, e) všechna, f) vší, g) Všechny, h) všemu, všichni, vším, i) všechna

3. a) a) Všechna, všechno, b) Všechny, všechnu c) Vším, všechny, d) všechna, Všechny, e) všemi, Všechno, f) všech, všechnu
 c) a) Veškerá mléka..., vypil veškeré mléko..., b) Veškeré mírové snahy..., Přes veškerou vynaloženou snahu..., c) Veškerým tím cukrem..., ...patří veškeré cukry pocházející..., e) S veškerými barvivy..., Veškeré přírodní barvivo...

III. SLOVESNÉ PREFIXY

1. a) přestříhl/přestříhne, b) připoutat, c) nepřepere/nepřepral(a), d) přehlasovat, e) přeočkovat, f) rozvedl(a)/rozvede, g) přehrával, přeháněl, h) přísolíme, i) přebolí, j) rozechvěla se, k) přimrznout, l) Rozmasíruju / Rozmasíroval(a) jsem
2. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 připoutat zajatce ke stromu / pozornost – rozpoutat zajatci ruce / diskusi, převažít vodu – rozvářit brambory, přivázat psa k boudě – rozvázat kravatu / pracovní poměr, připnout brož na sako – přepnout program, omylem se překlíknout / překlíknout na jiný web – rozklíknout přílohu, vlna se převalila přes břeh / převalit se z boku na záda – rozvalit se v křesle / křeslo se pod ním rozvalilo, přehýbat okraje těsta – rozhybat ztuhlé nohy, přeplaval z jedné strany řeky na druhou – rozplaval se a pak začal trénink
3. a) a) zahraná, b) ohýbaný, c) kupované, d) překvapivé, e) křiklavých, f) placených
 b) a) vydávaný, b) pálivou, c) stěhovací, d) rozený, e) odstavený, f) vykládaná

IV. SLOVESNÉ A ADJEKTIVNÍ VAZBY

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) Trenéři obou týmů chránili (své) hráče před rozčileným rozhodčím. Tím zachránili zápas před světovou ostudou. b) Křivdiš mu, když myslíš, že pohrdá státními obhájci. c) Přízpůsobíme se novým podmínkám a najdeme způsob, jak pokračovat v našem projektu. d) Nezmohla se ani na slovo, když jsem jí vyčítal/a její lehkomyšlnost. e) Pobyt na/v horách mu prospěje, protože se na život / k životu / pro život ve městě nehodí. f) Učí se čelit všem takovýmto narážkám a oprostít se pak od nich.

V. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) dokonce/ba (i), b) Když/Jakmile/Sotva, c) totiž, než, d) dokud, e) jak/když/že, (a) tak/(a) tedy/(a) proto/takže, f) Ať/Bud', nebo, g) jejichž, h) Když/Jakmile, nebo/či (méně pravděpodobné: a), i) leč/třebaže/ačkoli(v)/přestože/i když, j) takže/(a) tak/(a) tedy/(a) proto, k) -li, l) aby, ale/přestože/i když/ačkoli(v), m) dokonce/ba (i), n) jak, nýbrž/ale/(a)však
2. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) a) Váhám, nebude-li to tak lepší. b) Nezkritizoval to, tvářil se však silně znepokojeně. c) Nezapsal jsem si datum odjezdu, musím se na ně tedy zeptat ještě jednou. d) Prosil jsem ji, ať zavolá, ale neozvala se ani druhý týden. e) Ani nás nesháněl, ani se nám neozval. f) Nepřijde nikdo, ledaže by se ukázalo pár dětí. g) Měl jsem hlad, leč

LEKCE 6

chléb jsem nenašel. h) Nemám čas, jenže musím tam jít, slíbil jsem to totiž neteři. i) Vypral, vyluxoval, ba i uvařil. j) Nezavolá, dokud se to nedoví. k) Zakřičel na mě, abych utíkal/a pryč, poněvadž se oheň blíží k nám. l) Jediný v místnosti jsem se tomu netlemil, neboť jsem vtipu nerozuměl, tudíž ta pochvala za slušný chování byla dost nezasloužená.

b) Jako jediný v místnosti jsem se tomu nesmál, poněvadž jsem vtipu nerozuměl, takže pochvala za slušné chování byla dost nezasloužená.

3. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*

a) Kdy/když, b) po kom, c) tudíž/proto/čímž, d) přičemž/kdy/kde, e) dokonce, f) které/jež, g) kterým/jímž, h) kterého/jehož, i) a to, j) aby, k) (i) když/přestože/ačkoliv, l) čímž/ (a) proto/tedy/(a)tak, m) který/jenž

B. ZOPAKUJTE SI

SKLOŇOVÁNÍ ČÁSTÍ LIDSKÉHO TĚLA, SUBSTANTIV CIZÍHO PŮVODU A KOMPLIKOVANÁ DEKLINACE

1. a) dramati, b) bez rématu, téma, c) na nacionalismus, d) monster, e) Díky feminismu, f) kolem Dia, g) v prezentu, h) Aristotela, i) populismu, j) lexika, k) z Jižní Koreje/Koreje, l) alibi, m) traumat, n) bronchitidou
2. **a)** a) za divná individua, b) Ve Starých pověstech českých, mýtů, c) v Koreji, d) do dveří, e) konjugace verb, f) cykly, g) lázní, h) tomhle stádium, i) v dole/dolu, j) orchidejemi/orchideami, k) vlastníma rukama
b) a) z hub, b) na nohou/nohách, c) bez kašle, d) různé organismy, d) vodou a elektrickou energií, s penězi, e) ode dne, f) po rukou/rukách, g) se zdobenými ručičkami, h) lžic, i) konví, k) ty nejšíkovnější obhájce
c) a) mláďata, b) k vašemu vyznanému jubileu, c) na kolenou/kolenech, d) holýma rukama, e) děr, f) Za zdí, g) svými mužnými rameny, h) od plic, i) v drsném klimatu, j) za obě ucha, k) po všech pouštích světa
d) a) vojenští hrdinové, b) demokratické ideje/y, c) tvým lžím, d) v dešti, e) Vážený pan poslanče, f) se třemi nohama, g) vozy, h) své nepřátele, i) v uších, j) o různých solích

C. CO UŽ UMÍME

DEKLINACE

1. **a)** a) Můj drahý manžel, b) zvýšení mezd, c) do prsou, d) v informačním vakuu, e) s myšmi, granulami, f) štěňat, g) v jeho pamětech, h) V kleštích, i) po dědečkových kolenou/kolenech, j) bez hole, k) k těm červeným punčocháčům nebo květovaným šatům, l) nádherných muzeí
b) a) o hoších, b) dva francouzští kameramani/é, c) z husích jater, d) v těch punčocháčích, e) smluv, f) oběma rukama, g) těmahletěma špinavýma rukama, h) bez takovýchhle pevných uch, i) Hluší lidi/lidé, lidi/lidé, j) V těchto společenských kruzích, k) obrovskými vraty, l) ve starých albech

ČÍSLOVKY, NEURČITÁ ZÁJMENA

2. a) třináct set čtyřicet osm / tisíc tři sta čtyřicet osm, leckým, b) do dvaceti devíti / devěadvaceti, tato svá dvě manželství, c) Před dvanácti měsíci, s jakousi zajímavou spisovatelkou, d) od osmnácti čtyřiceti do dvaceti deseti, po devatenácté hodině, nám všem, e) leccčemu, o leccčem, f) všem přítomným, g) vši té lásce
3. a) zhasnutí světla, b) odřeknutí nabízeného termínu, c) obutí se, d) dojetí k slzám, e) sehnání knihy, f) vykradení bytu, g) projítí (si) gramatiky, h) puštění (si) rádia, i) přihlášení se do konkurzu, j) nasycení dítěte

PRAVOPIŠ, S/Z

4. a) a) stýskalo, b) stěžoval, c) ztížilo, d) spravuje, e) zprávu, f) směňujete, g) Změnil, h) směny, i) zmazal, j) smazat, k) svržen, l) zvrhla

SPŘEŽKY

b) a) Napoprvé, podruhé / po druhé, b) Zpočátku / Z počátku, nakonec, c) bezpochyby i bez pochyby, d) jaksepatří i jak se patří, e) z daleka, f) bezpočtu, g) dozelená i do zelena, namodro i na modro, h) podomácku i po domácku, i) Za tím vším. ..., zatím... j) zešíroka i ze široka, přitom, k) zpola, l) Kupodivu i Ku podivu

I/Y

c) Kdo chce psa bít, hůl si najde. Co na srdci, to na jazyku. Pod svícnem bývá největší tma. Vedou spory, jejichž výsledky neovlivní, takže je to žabomyší válka. Jestli tam chceš pracovat, musíš výt s vlky. Tímhle dětem děláš medvědí službu, takovouto pomocí se vyčerpáš a sakra se ti to nevyplatí, ba se ti to šeredně vymstí. Babička tě nemůže učít vyjmenovaná slova, protože je moc hodná a kdekdo ji utáhne na vařené nudli. Neptej se ho na výjimky, protože tomu rozumí jako koza petrželi. Sytý hladovému nevěří. Veselá mysl půl zdraví.

d) Dej kobylám, to ti povídám, dej kobylám ovsa. Úryvek je z písně Okolo Třeboně.

e) a) Dobré jídlo, dobré pití prodlužují živobytí. b) Kdo chce s vlky žít, musí s nimi výt. c) Když se kácí les, tak lítají třísky. d) Na hrubý pytel, hrubá záplata. e) Pozdě bycha honit. f) Na jazyku med, na srdci jed. g) Pečení holubi nelítají do huby. h) Lehce nabyl, lehce pozbyl. i) Kdo chce psa bít, hůl si vždy najde. j) Nemůžeš kázat vodu a pít víno. k) Jaký otec, takový syn. l) Pod svícnem bývá největší tma. m) V hněvu vyvře, co na srdci vře. n) Výjimka potvrzuje pravidlo.

I/Í A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

f) vmíchali, Viktor, vydal, k myslivně, píchla, rybími konzervami, zapilovala, Fascinovaly, závodníkovy výkony, o tom závodníkovi, nebyli, Novákovi, všechny, Leošovy, těmi všemi populárními básněmi, uslyšel

IMPERATIV

5. a) Nejezděte tam! b) Nedodržujte je! c) Nezastavujme se! d) Neodnášejme to! e) Pomoz mi! f) Pospěšte si! g) Nedopisujte to! h) Odpovězme! i) Neprocházej jimi! j) Nevstávejte!

LEKCE 7

PŘÍTOMNÝ ČAS

6. a) popoženu, b) vynesou, c) kladete, d) vyvede, e) děje, f) zahrajete, g) ...tak se mu vleče, h) lžou, i) brzy se to rozkřikne, j) odbijou/í

MINULÝ ČAS

7. a) ustaly, b) se staly, c) jste dopekly / se dopekl, d) Lilo, e) pluly, f) zařáli, g) se rozplynula, h) se hnaly, i) uvázly/uvázly, j) vyli

PASÍVUM

8. a) byli přinuceni, b) byli jsme nadšeni, c) byli spatřeni, d) byly připuštěny, e) bylo pamatováno, f) byli upozorněni, g) byla postižena, h) byly zachyceny, i) byl natažen, j) byly hledány

BUDOUCÍ ČAS

9. a) Kdy se dovíme... b) Nakonec se k tomu vyjádřím. c) Vzkáže mi to. d) Bude toho litovat. e) Otec povědne... f) Budou mi chybět. g) Kam to poneseš? h) Odpočinou si. i) Poveze ji... j) Kam půjdete?

KOMPARACE ADVERBIÍ

10. a) nejnepříjemněji b) nejfantastičtěji, c) hlouběji/hloub, d) nejsnáze/nejsnadněji, e) řidčeji, f) výš(e), g) nejkrálovštěji, h) dál(e), i) prudčeji, j) povrchněji

PREPOZICE

11. a) za, k, b) od, c) ze, d) v, e) na, f) o, g) přes/prostřednictvím, h) po, i) z, j) Ke, k) Jménem, l) na, m) ve

12. Láska, Bože, láska

Láska, Bože, láska,
kde ťa ľudia berú?
Na horách nerastieš,
v poli ťa nesejú.
Ľúbosti, ľúbosti,
mala som ťa dosti,
ale už ťa nemám
ani medzi prsty.

LEKCE 7

A. MLUVNICE

I. NĚKTERÉ SLOŽITĚJŠÍ PŘÍPADY SHODY PŘÍSDUKU S PODMĚTEM SHODA PODLE FORMY, NĚKOLIKANÁSObNÝ PODMĚT

1. a) a) se dostavili, b) otravovali, c) spolupracovali, d) schválily, e) zůstali, f) skákala
b) *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem. Zejména ve slovosledu je více variant možných.*
a) Na recepci se pozdě dostavili/dostavil ministr, jeho manželka a jejich dcera.
b) U vody nás celý večer otravovali komáři, mouchy a jiný hmyz. c) Na mezinárodním

projektu spolupracovaly/spolupracovalo Česko, Slovensko a Slovinsko. d) Teprve letos schválily/schválila vláda a parlament daný zákon. e) Během naší dovolené u sousedů zůstali/zůstaly kočky, křeček a štěně. f) Kolem své chovatelky skákala všechna štěňátka, kotátka a další mláďata.

2. **a) Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.**
 a) Itálie, Francie a Německo se shodly na společném postupu. b) Starosta i celé zastupitelstvo byli v názoru zajedno. c) Lego, vláčky a autíčka patřily mezi moje nejoblíbenější hračky. d) Dům, zahrada i altán musely projít rekonstrukcí. e) Obě kina a divadlo zahájily provoz letos. f) Lvíčata a medvídata patřila v zoo k nejnavštěvovanějším zvířatům.
- b) Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem. Zejména ve slovosledu je více variant možných.**
 a) Na společném postupu se shodla/shodly Itálie, Francie a Německo. b) V názoru byl/byli zajedno starosta i celé zastupitelstvo. c) Mezi moje nejoblíbenější hračky patřilo/patřily lego, vláčky a autíčka. d) Rekonstrukcí musel/musely projít dům, zahrada i altán. e) Letos zahájila/zahájily provoz obě kina a divadlo. f) V zoo patřila k nejnavštěvovanějším zvířatům lvíčata a medvídata.

SHODA PODLE FORMY A ČÍSLOVKY ANEB ČÍSLOVKY + JEDNODUCHÝ PODMĚT

1. a) Dva senátoři se zdrželi... b) Stovky hasičů se podílely... c) Patnáct uchazečů postoupilo... d) Čtyři děti utrpěly... e) Tato tři pravidla platila... f) Několikero petic bylo vytvořeno...
2. **Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.**
 a) Tisíce demonstrantů se účastnily protestního průvodu. b) Dvě Češky a tři Slováci otevřeli dům s pečovatelskou službou na Jesenícku. c) Čtyři hráči FC Sparta podepsali přestup. d) Jaderské moře a Egejské moře patřily k nejoblíbenějším destinacím českých turistů. e) Ministerstvo a obecní zastupitelstva informovaly o nadcházejících volbách. f) Dvacet letadel přelétlo nad hlavami návštěvníků leteckého dne.

VŠIMNĚTE SI NEJEDNOZNAČNÝ ROD PODMĚTU

1. **a) a) prezentovaly, b) obohatila/y/i, c) nabízely/y/i, d) patřily/patřila, e) byly zapsány**
b) Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.
 a) Své skvostné produkty prezentovaly sklárny Moser, Crystal Bohemia, Jablonec nad Nisou. b) Koncert obohatila jak kapela Lucie, tak Kryštof. c) Zájezdy nabízely cestovní kanceláře Fischer i Čedok. d) Na začátku 21. století patřily mezi nejvýznamnější výrobce osobních automobilů v Česku tyto automobilky: mladoboleslavská Škoda Auto, kolínská Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech a nošovický Hyundai. / Na začátku 21. století patřily mezi nejvýznamnější výrobce osobních automobilů v Česku mladoboleslavská společnost Škoda Auto, kolínská společnost Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech a nošovický Hyundai. e) Nejen pivovary Staropramen, Gambrinus a Budvar, ale i např. Břežňák byly zapsány na listinu pivovarů v Česku.

LEKCE 7

2. **a)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) odehráli, b) porazili, c) připomněly, d) byly, e) dosahovala, f) neuspěla, g) se dostali, h) považovali
- b)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
a) ...odehrála kapela/skupina Beatles..., b) Tým Los Angeles Lakers porazil / Hráči Los Angeles Lakes porazili..., c) ...si aerolinky British Airways připomněly..., d) Kapela / Hudební skupina Chinaski vždy byla..., e) Kapela / Hudební skupina ABBA dosahovala..., f) Česká sociální demokracie ... neuspěla / Strana ČSSD ... neuspěla, g) Vzpomínám si, jak se tým Manchester United dostal ... / hráči Manchester United dostali..., h) Hnutí Greenpeace považovalo...

II. SLOVESNÉ PREFIXY

1. a) zakryly, b) vytrhat, c) prohrabal, d) narvat, e) pospali, f) probral, g) zlít, h) prořekla, i) provézt
2. odkryl se, telefon se vybil, vyřadili ho ze seznamu hostů, zastrčil hlavu pod polštář, květina vy/rozkvetla, odlíčila se, odsedl si, shrnula si nohavice od kolen dolů, přistrčil židli ke stolu, rozešli se kolem deváté, dopsal zprávu, zapnula kabát, vyhrabali poklad, odlepil samolepku, složil deku, o/nabarvila si vlasy, zavázal si tkaničku, podcenila ho, odlil vodu z mísy

III. ADJEKTIVNÍ VAZBY

1. **a)** a) našemu stanovisku, b) za tvé úsilí a odhodlání / tvým úsilím a odhodláním / díky tvému úsilí a odhodlání, c) vynaložené námaze, d) všem obviněným, e) mu, f) opakujícími se výmluvami, g) realitě, h) svou/její odpovědí,
- b)** a) vůči určitým principům a hodnotám, b) za cenné příležitosti, c) všem lidem, d) dojmů a nadějí, e) ve vědeckých studiích / do vědeckých studií, f) tímto novým návrhem / proti tomuto novému návrhu, g) k ní / vůči ní

IV. SPOJKY A SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. 1b, 2a, 3b, 4a, 5c, 6b, 7c
2. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem. Zejména ve slovosledu je více variant možných.*
- a)** a) Sportoval, třebaže mu to lékař zakázal. b) Vdala se, změnila si tedy příjmení. c) Nevykřikuj to tady hlasitě, ať se to nikdo nedozví. d) S tou servírkou se znám velmi dobře, je to totiž moje teta. e) Určitě to nenajde, schováš-li to dobře. f) Jejich tým získal titul, neboť prokázal neuvěřitelnou odhodlanost a zúročil hodiny tréninků. g) S příchodem sněhu to vypadá, jako by se město měnilo v pohádkovou krajinu.
- b)** a) Tlačili na tebe, aby tě zapojili do spolupráce. b) Ani se nevzali, poněvadž manželství je pro ně jen papír. c) Nejenže ji pochválil, ba se rozhodl ji i finančně odměnit. d) Úspěšně předstírala klid, hlas se jí však rozklepal. e) Tyhle fotky jsme pořídili na dovolené, na níž jsme se seznámili s Hasilovými. f) Máme problém jak Brno, ledaže by se stal zázrak. g) Ačkoliv pršelo, rozhodli jsme se uspořádat piknik.

3. **a)** *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení zkonzultujte s učitelem.*
 a) Diplomovou práci stihla dokončit včas, ba dokonce ji odevzdala s měsíčním předstihem. b) Voleb do Poslanecké sněmovny se zúčastnilo 47 % oprávněných voličů, přestože průzkumy předpovídaly až 60% účast. c) Ke konkurzu se nakonec nedostavila, aniž by se omluvila. d) Hokejové mistrovství světa nakonec ovládl Češi navzdory tomu, že favorizována byla mužstva Kanady a Švédska. e) Musíme vyzvat všechny klienty naší banky, ať chrání své úspory před online nástrahami. f) Technické parametry nového fotoaparátu nás překvapily, jelikož tato značka poslední roky poněkud stagnovala. g) Došlo k tomu už před mnoha lety, přesto mám ten den v živé paměti. h) Pokud se dostaneš na architekturu, můžeš zkusit zažádat o stipendium.

B. ZOPAKUJTE SI

I. RŮZNÉ TYPY DEKLINACE SUBSTANTIV, SLOVESNÁ SUBSTANTIVA A SLOVESA

1. **a)** a) do mrazu a větru, b) od známého písničkáře Jarka Nohavici, c) vůči takovýmto dramatům, d) panu profesoru Leoši Rákosovi, e) těmi orchidejemi/ orchideami, f) o hroších a jiných zvířátkách, g) ledových ker, h) s nízkými nožičkami, i) malovaných vajec, j) k mým zeleným kalhotám, k) Vážený pane průvodce, l) tou svou/svojí hloupostí, taková jednoduší lidé, m) v ústech, n) k jejich významnému výročí, o) Po těchhle velkých starostech, p) s koleny, o nesmrtnosti much, q) do závěrečného finále, pleonasmus
b) a) o vyhynulých organismech, b) tato dvě stadia, c) do ZOO, s orangutany, šimpanzi a jinými opicemi, d) v rukavicích, e) před Dušičkami, f) své/svoje / jeho přátele, g) krav a ovcí, h) s penězi, peněz, i) s dlouhýma nohama, j) po nemoci, ze všech pohybových činností, k) luk a lesů, l) do pasti, m) se svými rovnátky (méně pravděpodobné jeho), n) Takovým řečem, o) proti přírodním živlům, p) se společenskými hrami, mechanickými hlavolamy, k Rubikově kostce, q) ke svému alibi
2. **a)** a) Podlaha byla umyta. b) Zločinci byli odsouzeni. c) Jihočeská vodní nádrž byla vypuštěna. d) Nůž byl nabroušen. e) Byla mi podána ruka. f) Byla jim nabídnuta pomoc. g) Nakonec byla oslovena i média. h) Zaměstnancům byl zkrácen úvazek. i) Byty byly pronajaty/pronajmuty. j) Kvádro bylo zapnuto. k) Tato role byla obsazována výhradně špičkovými herečkami. l) Místa u stolu s výhledem na Hradčany byla obsazena. m) Všechna pravidla byla obsažena v těchto pomůckách.
b) a) umytí podlahy, b) odsouzení zločinců, c) vypuštění jihočeské vodní nádrže, d) nabroušení nože, e) podání ruky, f) nabídnutí pomoci, g) oslovení médií, h) zkrácení úvazku, i) pronajmutí bytů, j) zapnutí kvádru, k) obsazování této role, l) obsazení míst, m) obsazení pravidel

3. *Toto jsou modelová řešení, jiná řešení konzultujte s učitelem.*
a) propocení triček, propocená trička, trička jsou propocena, b) odpuštění hříchu, odpuštěný hřích, hřích je odpuštěn, c) zazdění okna, zazděné okno, okno je zazděno, d) přijetí návrhů, přijaté návrhy, návrhy jsou přijaty, e) probuzení dětí, probuzené děti, děti jsou probuzeny, f) prozrazení vojenského státního tajemství, prozražené vojenské státní tajemství, vojenské státní tajemství je prozrazeno, g) okradení turistů, okradení turisté, turisté jsou okradeni, h) jmenování státních zástupců, jmenování státní zástupci, státní zástupce jsou jmenováni, i) zpoždění vydání, zpožděné vydání, vydání je zpožděno

II. FRAZELOGIE

1. **a)** Nepotěšili jste mě, ani já vás nepotěším. Marečku, podejte mi pero (1976)
Chčije a chčije. Na samotě u lesa (1976)
Světla svítí, stěrače stírají. Vrchní, prchni! (1980)
Dávám bolševikovi rok, maximálně dva. Pelíšky (1999)
(mluví doktor Chocholoušek) Vy nás ale zásobujete, pane Karfík. Jáchyme, hoď ho do stroje! (1974)
To je ale pěkná půdička, tady se mi to bude věšet. Kulový blesk (1978)
Strhla nám váhu. S čerty nejsou žerty (1984)
Hliník se odstěhoval do Humpolce. Marečku, podejte mi pero (1976)
Masaryk, Marx a Seneca – soudružko, jde to dohromady? Starci na chmelu (1964)
Jeď do Pelhřimova – prohlídni si krematorium, ať víš, do čeho jdeš! Vesničko má středisková (1985)
A kdo to tam dá? (A: Ducháčku, za půl hodiny budou ty peníze ležet tady na tom stole! B: A kdo to tam dá?) Ducháček to zařídí (1938)
Čo bolo, to bolo. Černí baroni (1992)
Chceš-li pistolníkem býti, musíš kolaloku píti. Limonádový Joe aneb Koňská opera (1964)
2. a) krokodýlí, b) husarském, c) španělská, d) stejný, e) modrou, f) slepá
3. a) na kahaníku, b) od píky, c) moldánky, d) na pokoji, e) zagorku, f) kopačky
4. **a)** a) ručník, b) na maják, c) lokty, d) pré, e) z praku, f) žaludkem
5. Kdo dřív přijde, ten dřív mele.
6. **a)** Sivá holubičko, kdes byla
b) a) Zabil dvě mouchy jednou ranou. b) Není každý den posvícení. c) Co se škádlívá, to se rádo mívá. d) Člověka při víně poznáš. e) I mistr tesař se někdy utne. f) Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. g) Ševcova žena a kovářova kobyla chodí bosy.

III. DĚLENÍ NA ODSTAVCE A INTERPUNKCE

1. **a) + b)** *Uvedené členění na odstavce odpovídá členění originálního textu, jiná řešení zkontrolujte s učitelem. Interpunkce je doplněna podle originálu.*

Natáhla jsem se na plech pro koláček, ale rychle jsem ucukla, protože byl ještě horký.

„No právě, co když je to poslední příležitost trochu si zasáňkovat?“

Maminka se na mě podezíravě zadívala. „Miro, ne aby tě napadlo chodit k řece.“

Z toho, že maminka tušila, co máme s Jarmilkou Stejskalovou a kluky Zdeníčkovíc v plánu, a přísně mi zakázala chodit k řece, jsem usoudila, že i ona si v dobách, kdy ještě nebyla dospělá a přehnaně opatrná, jízdou na krách dopřávala. Ale věci, které jsem nesměla, abych nepřišla k úrazu, bylo tolik!

Nesměla jsem chodit na půdu, abych nezakopla o nějaké krámy nebo nevypadla z okna. Nesměla jsem chodit do sklepa, abych nesklouzla ze schodů. Nesměla jsem vycházet na lodžii, protože bych mohla chatrnou konstrukcí propadnout na vydlážděný dvorek. Není divu, že člověk nebere slovo „nesmíš“ vážně, když ho slyší v každé větě.

„Jasně že ne, vždyť jdeme s Jarmilkou jenom na kopec za Zdeníčkovíc zahradou,“ řekla jsem a strčila jsem si jeden horký koláček do kapsy.

c) Hana Mornštajnová je česká spisovatelka a překladatelka. Celý život strávila ve Valašském Meziříčí. Za své knihy, zejména za romány Hana (2017) a Tiché roky (2019), získala řadu ocenění. Její dílo Hana pojednává o epidemii břišního tyfu v roce 1954 a promítá tematiku holocaustu. Tato kniha byla přeložena do více než dvaceti jazyků. Mornštajnová píše také knihy pro děti.

d) Např. Michaela Klevisová, Karin Lednická, Petra Soukupová, Kateřina Tučková, Radka Denemarková.

2. **a)** Kde člověka neznají, berou ho podle toho, jak vypadá. **b)** Nestačí, když umíš jezdit, musíš také umět padat. **c)** Se člověkem, o kterém pochybuješ, nespolupracuj, o člověku, s kterým spolupracuješ, nepochybuj. **d)** Nikdo z nás není tak chytrý jako my všichni dohromady. **e)** Na žábu se šlape tak dlouho, dokud kváká.
- b)** a) Ne vše, co dělá rámus kolem cesty, se na cestě opravdu objeví. **b)** Nabídnout přátelství tomu, kdo chce lásku, je, jako bys nabídl chleba tomu, kdo umírá žízní. **c)** Nevíš, kdo je tvým přítelem, dokud se pod tebou neprolomí led. **d)** Řekni, co čteš, a já to povím, kdo jsi. **e)** Člověku, který vysvětluje každý svůj omyl, nezbývá čas na nic jiného. **f)** Kdo miluje, neptá se, co má udělat, udělá všechno.
3. **a) + b)** *V některých případech je možné pomlčky nahradit čárkami. Takové případy zkontrolujte s učitelem.*
1. Když v lednu červík ze země leze, zima až do května se poveze. (leden)
 2. Zelené Hromnice – bílé Velikonoce. (únor)
 3. Zima, kterou Tomáš nese, dlouho ještě námi třese. (březen)
 4. Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři. (duben)
 5. Prší-li na filipopakubskou noc, bude úrodný rok. (květen)

LEKCE 7

6. Na svatého Víta ve dne v noci svítá. (červen)
 7. Co červenec neuvaří – to srpen nedopeče. (červenec, srpen)
 8. Svatováclavské časy, přinesou pěkné počasí. (září)
 9. Když křížový pavouk se v říjnu ukrývá a nevyhlédá, není daleko do sněhu. (říjen)
 10. V listopadu mnoho sněhu a vody, to známka příští neúrody. (listopad)
 11. Na Adama a Evu čekejte oblevu. (prosinec)
4. a) a) Kdo má knihy, je šťasten, ještě šťastnější, kdo žádné nepotřebuje. b) Když se učíš proto, aby sis zapamatoval, zapomeneš, když se učíš proto, abys porozuměl, zapamatuješ si. c) Když daruješ rybu, nakrmíš, když naučíš lovit, zajistíš potravu na celý život. d) Příbytek ze slámy, v němž se lidé smějí, má větší cenu, než má palác, v němž lidé pláčí. e) Chceš být šťastný jeden den, opij se. Chceš být šťastný jeden rok, ožeň se. Chceš být šťastný celý život, založ si zahradu. f) Omyly moudrého člověka se podobají zatmění slunce. Když se mylí, všichni to vidí a vidí také, jak se napravuje.
- b) věta e) Jestli chceš být... , Chceš-li být... , Pokud chceš být... , Jestliže chceš být... , věta f) Učení bez přemýšlení je marné, ale / zatímco / nicméně...

C. CO UŽ UMÍME

KOMPARACE

1. a) a) tím nejnevinnějším pohledem, b) hlubší studnu, c) dražší, d) tím nejdemokratičtějším prezidentem / ten nejdemokratičtější prezident, e) z našich nejjemnějších látek, f) k těm nejmoudřejším lidem, g) vstřícnější, h) přátelštější/m kolega/ou, i) v té nejužší ulici, j) tenčí

POSESIVNÍ ADJEKTIVA

- b) a) Luciina nová koťata, b) dědečkovi oblíbení koně, c) Kvůli Nadiným narozeninám, d) Neckářovi, e) Olžiny výmluvy, f) Pepovu rozhodnutí, g) o mamčině vysokoškolském studiu, h) se synovými přáteli, i) ke Kotazovým, j) Všechna Bářina slova

DEKLINACE

2. a) Kvůli tomu všemu spěchu, b) všechnu sůl, c) leckomu, d) se všemi možnými negativy i pozitivy, e) kteroukoli publikaci, f) Téhleté rovníci, g) Proti takovému řešení, h) o leččem, i) k jakémusi dítěti, j) kdekomu, k) K tomu všemu mléku, l) ničím zvláštním, originálním, m) s kýmsi neznámým

ČÍSLOVKY

3. a) čtrnáctikarátového, b) osmadvacátého / dvacátého osmého desátý, c) patery, jednu, d) sto dvacáté páté/pětadvacáté, e) trojí, f) tříkilogramové, g) dvojí, h) Patero, i) osminásobný, j) dvacaterý, k) dva tisíce pět set osmdesát tři (NELZE třiaosmdesát)

PRAVOPIS, S/Z

4. a) zežloutlo, spadlo, b) zužovala, c) ztrhala, d) sbít, e) zlézá, f) do sboru, g) zčervělo

PRAVOPIS, I/Y

5. a) dobyli, cíli, zvítězil, Královy, vyselo, zíval, smyčec, zviklat, Jonášovi, umlít

I/Í A Y/Ý, (NEJEN) VYJMENOVANÁ SLOVA

b) Ozvi se brzy. Nic ho nezviklalo v jeho rozhodnutí. Mýlí se, ta mikina není jeho, ale jeho kamaráda. K houslím patří smyčec. Nachomýtl se k nepříjemné nehodě. Kdo bude plýtvat vodou, zaplatí pak ty vysoké účty. Píchá mě v krku. Přesyp mouku přes sítko. Nezmínil se o ničem neobvyklém. Žije v přepychu. Kdysi se děti učily tuto říkanku: To jsou ruce, to jsou dlaně, voda s mýdlem patří na ně. Vysvětlí následující frazémy: Blyská se na lepší časy. Drž se, ševče, svého kopyta. Pýcha předchází pád. Má ostrý jazýček. Jez do polosyta, pij do polopita, budeš živ dlouhá léta.

PRAVOPIS, SPŘEŽKY

6. a) načisto / na čisto, b) dočista, c) naplno / na plno, d) zrána / z rána, e) nanic, f) na nic, g) Od malička / Od malička, h) nakřivo / na křivo. i) nakrátko / na krátko, j) bez chyby, k) Pokaždé / Po každé, l) pravděpodobně, m) práceschopný, n) jedenapůl / jeden a půl, o) nastokrát / na stokrát, p) na slovo vzata

PRAVOPIS, VELKÁ A MALÁ PÍSMENA

7. Slyšeli jste o Listině základních práv Evropské unie (někdy též Charta základních práv)? Tento dokument byl slavnostně vyhlášen 7. prosince 2000 během mezivládní konference ve francouzském Nice a nejprve se jednalo o nezávazné společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Komise. Až následně se Charta stala součástí smlouvy o Ústavě pro Evropu. Zajímavá je i historie jiných dokumentů, např. Listiny lidských práv a svobod, která byla přijata Organizací spojených národů, nebo o Evropské úmluvě o lidských právech, na jejíž dodržování je v jednotlivých zemích Rady Evropy dohlíženo prostřednictvím Evropského soudu pro lidská práva.

BUDOUCÍ ČAS

8. a) poběží, b) Povede, c) Pojedu, d) poroste, e) poneseš, f) Povezu, g) Poletíme, h) popluje, i) Půjde

MINULÝ ČAS

9. a) usedl, si odpočinul / odpočal, usnul, b) vyvrtil / vyvrtnul, c) vyhnul/a, d) vychladlo, e) přijal/a, roztrhl, f) zasekla / zaseknula, g) vypnul, h) sehnula, strnula, nepohnula

IMPERATIV

10. a) a) Neohýbej se, b) Neodpovídejte, c) Neobjíždějte, d) Najez se, e) Vyžeňme, f) Uvědomme si, g) Nevycházejme, h) Nemyslete
b) a) Nevysílejte, b) Pomozme, c) Vratte se, d) Nevstávejme, e) Neomlouvej se, f) Nekuřme, g) Vezměme, h) Nevyháněj

LEKCE 7

NEPŘÍMÁ ŘEČ

11. a) Radim a Zuzana se ho zeptali, jestli si to ještě nechce rozmyslet. b) S úsměvem prohlásil, že nás vítají a ať si uděláme pohodlí (a abychom si udělali pohodlí). c) Řekla, abych jí zavola/a (ať jí zavolám), až budu vědět, jak mi to dopadlo.
12. S našimi učiteli jsme si na výletě skvěle rozuměli. Nejdřív jsme jeli vlakem. Bylo hrozné vedro/horko, a tak jsme měli otevřená okénka. Každý z nás měl sluneční brýle nebo brejlíčky. Žádný průšvih/problém nebyl. Jen snad jeden malinký, protože kluci vedle v kupé tajně kouřili a přišlo se na to. No jo, bylo zase mnoho povyku pro nic. (pozn. slova skvěle, hrozný jsou expresivní)

SEZNAM ZDROJŮ

Lekce 1

KŘEN, Michal et al. *SYN2015: reprezentativní korpus psané češtiny*. Online. Praha: ÚČNK FF UK, 2015. Dostupný z: <http://www.korpus.cz>. [cit. 2023-02-24].

Lekce 4

EBEN, Marek. *Myšlenky za volantem*. Praha: Euromedia Group, 2020, s. 91. ISBN 978-80-242-6957-3.
SKÁCEL, Jan. *Uspávanky*. Praha: Albatros, 1983, s. 29. ISBN: 13-778-83.

Lekce 5

(úryvek z referátu Anny Benešové, 2. ročník NMGr., Bohemistika pro cizince, ÚBN FF UK, 2023, zdroje viz klíč) – máme souhlas s užitím

Lekce 6

SMRČKOVÁ, Radka. *Analytický popis mírového projektu Jiřího z Poděbrad. Diplomová práce*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická, 2016, s. 6. Dostupné z: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/23993/1/DP_Smrckova.pdf. [cit. 2024-03-23]. (upraveno)

Lekce 7

LIPOVETSKY, Gilles. *Paradoxní štěstí: esej o hyperkonzumní společnosti*. V českém jazyce vyd. 1. Střed (Prostor). Praha: Prostor, 2007. ISBN 978-80726-018-44.
MORNŠTAJNOVÁ, Alena. Hana. Druhé, brožované vydání. Brno: Host, 2018, s. 306. ISBN 978-80-7577-424-8.